Bilinmeyen

İNSAN BEYNİNİN, UZAYIN VE ZAMANIN

DÜNYASI

250 TL. (KDV dahil)

32

Türedik mi, yaratıldık mı?

Geleceğe sıçrayanlar

Öldüren ve güldüren tesadüfler

Unutulmayan ışıklar

Ay'da gizlenen yaşam

Bu sayıda 2 adet Zemer Kartı veriyoruz

KARACAN

Bilinmeyen DÜNYASI

İNSAN BEYNİNİN, UZAYIN VE ZAMANIN

İçindekiler

	Sayfa
Diğer boyutlar **BİR BAŞKA BOYUT**	745
UNUTULMAYAN IŞIKLAR	748
Ay'ın gizemleri **AY'DA GİZLENEN YAŞAM**	751
TÜREDİK Mİ, YARATILDIK MI?	756
ÖLDÜREN VE GÜLDÜREN TESADÜFLER	760
Zaman kayması **GELECEĞE SIÇRAYANLAR**	764
UÇANDAİRE FOTOĞRAFLARI	767

Gelecek sayıda

Hayvanların gizemli davranışları

Hayvanların o kadar çok ilginç davranışları var ki, bunlar "içgüdü" ya da "sadakat" diye adlandırılıyor ve üzerinde durulmuyor. Acaba tümü bu kadar mı?

Sayfa: 769

Bozulmayan cesetler

Bazı kazılarda, yüzlerce yıl geçtiği halde hiç çürümemiş cesetler bulunuyor. Çoğunlukla sıradan insanlara ait bu cesetleri koruyan güç ne?

Sayfa: 788

Okuyucu mektupları

"Gökte iki Ay vardı"

1979'da bir yaz mevsimiydi. Ulukışla'nın bir yaylasına gezmeye gitmiştik. Akşam yemeğimizi yedik. Sonra hava çok güzel ve açık olduğundan dışarıda oturuyorduk. Saat 21.00'e geliyordu. Yan tarafımızda yuvarlak bir şekil oluştu. Bu şekil küçük, yuvarlak, parlak ve dolunay gibiydi. O an için gökyüzünde iki ay vardı, biri tepede, biri de yan tarafta, doğudaydı.

Şekil hızla büyümeye başladı. Akıl almaz bir büyüklüğe erişti, son derece parlaktı. Hepimiz şaşkınlık ve hayretle ne olacak diye, izliyorduk. Bir saat kadar sonra şeklin birden kaybolduğunu gördük.

Nihal Ünsal
Ulukışla Lisesi
Ulukışla/Niğde

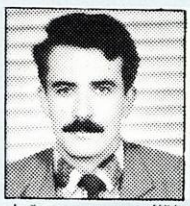

Önceden seziyor

Televizyonda "Yarışma 16" isimli programı izliyordum. Yarışmacıya Marmara Gölü'nün hangi ilde olduğu soruldu. 8 yıldır öğretmen olduğum ve okumayı çok sevdiğim halde Marmara Gölü'nün olduğunu hiç duymadım. O anda içimden "Manisa" diye geçirdim. Nasıl oldu bilmiyorum. Sonra yarışmacı "Manisa" dedi ve doğru cevap verdiği söylendi. Şaşırmıştım, herhalde önceden sezme, içine doğma dediğimiz olay sayesinde bilmiştim.

Selahattin Gözütok
Şıhlı Nahiyesi /Samsun

Bilinmeyen'den her hafta bedava bilgisayar

Bilinmeyen okurlarına bilgisayar vermeye devam ediyor. SORD M-5 ailenin tüm fertlerinin yararlanabileceği zeki ve yaratıcı bir bilgisayardır. Herkes tarafından kolaylıkla kullanılabilir. Öğretici olduğu kadar eğlendiricidir. Ev bütçesini yapar, ailenin banka hesabını kontrol eder. En basit oyunlardan zekâ düzeyini yükselten oyunlara kadar çok zengin oyun programları vardır.

NASIL KATILACAKSINIZ

Aşağıdaki kuponu 20 Ağustos 1985 Salı günü elimize geçecek şekilde adresimize gönderin. Yapılacak çekilişte kazanan okurumuzun adını 37. sayımızda açıklayacağız.

BİLİNMEYEN
SORD M-5
bilgisayar çekilişi 8
Basın Sarayı Cağaloğlu/İstanbul

ADI-SOYADI: .....
MESLEK: .....
YAŞI: .....
ADRES: .....
.....

8. ÇEKİLİŞ

SORD M-5 KAZANAN ÜÇÜNCÜ OKURUMUZ ADNAN AKÇAY

BİLİNMEYEN SORD M-5 bilgisayar çekilişlerinden üçüncüsü 17 Temmuz Çarşamba günü yapıldı. Cumhuriyet Meydanı, Bilgin Pasajı No: 52 Çorlu'dan Adnan Akçay, SORD M-5 bilgisayar kazanan üçüncü okurumuz oldu.

DİKKAT: Bilinmeyen'in armağanı olan 25 adet Zener kartı ile ilgili geniş bilgi 25. sayımızdadır.

BİLİNMEYEN ■ Cilt: 3 ■ Sayı: 32 ■ Fiyatı: 250 TL. (KDV dahil) Kıbrıs'ta 330 TL.

KARACAN YAYINLARI A.Ş. adına sahibi: ALİ KARACAN ■ YÜRÜTME KURULU: ALİ SAYDAM ■ ENGİN KÖSEBAY ■ OĞUZ DEMİRCİOĞLU ■ ÖZHAN KÜÇÜKTOPUZLU
YAZI İŞLERİ: Genel Yayın Yönetmeni: ALİ SAYDAM ■ Yazı İşleri Müdürü: FAİK AKIN ■ Yazı İşleri Müdür Yardımcıları: ERCAN ALTAZLI (Teknik Hazırlık), SAİT AĞLARCI (Redaksiyon ve Araştırma) ■ YAYIN KURULU: Ata Nirun, Cem Çobanlı, Prof. A.J. Ellison, Dr. J.Allen Hynek, Brian Inglish, Colin Wilson ■ Ankara Temsilcisi: ÖNDER ŞENYAPILI ■ İzmir Temsilcisi: ERKAN SEVİNÇ
İDARE: Genel Koordinatör: OĞUZ DEMİRCİOĞLU ■ Mali Koordinatör: ÖZHAN KÜÇÜKTOPUZLU ■ İlan ve Halkla İlişkiler Müdürü: ESER NOYAN ■ Satış Müdürü: COŞKUN GÜNGÖRER
TEKNİK: Art Direktör: ERTAN GÖKEMRE ■ Teknik Müdür: NURETTİN ÖZAKSEL ■ Teknik Müdür Yardımcısı: M. SABİT UÇUK ■ Düzelti Servisi Şefi: SERRA TÜZÜN ■ Dizgi-Pikaj-Montaj: KARACAN YAYINLARI ■ Renk ayrımı: ORBİS-LONDRA, ÇALI GRAFİK-İSTANBUL ■ Baskı: HÜRRİYET OFSET A.Ş. HALKALI/İSTANBUL ■ Adres: BİLİNMEYEN, Basın Sarayı Cağaloğlu/İstanbul. P.K. 1134 Sirkeci/İstanbul. Tel: 527 00 34 - 526 69 00 Telex: 23360 ■ Ankara Bürosu: Tunus Cad. 6/4 Bakanlıklar/ANKARA Tel: 18 20 15 Telex: 42512 MİLT TR ■ İzmir Bürosu: 1379 Sok. 59/215 Alsancak/İZMİR Tel: 13 73 91 Telex: 52651 MİLT TR ■ Abone yıllık (52 sayı) 9.500 TL, 6 aylık 5.000 TL. ■ Posta ücretleri yayınevimize aittir. (Abone ücretleri posta havalesiyle gönderilebileceği gibi İş Bankası Cağaloğlu/İstanbul Şubesi nezdindeki 20 no'lu hesabımıza yatırılabilir).

© Copyright: Orbis Publishing Ltd. London, England ■ Türkiye'de yayın hakkı: KARACAN YAYINLARI

Bir başka boyut

Çeşitli bilimadamları tarafından, diğer boyutlara ilişkin teoriler geliştiriliyor. Hatta bazı normalüstü olaylar ile diğer boyutlar arasında bağlantı kuranlar da var.

YAKLAŞIK *100* YIL ÖNCE **Reverend Edwin Abbott, Flatland: Birçok Boyutların Çekiciliği** adında bir kitap yazdı. Flatland iki boyutlu bir dünya idi. Burada çok çeşitli geometrik şekillerden oluşan varlıklar yaşıyordu. Flatland'daki yaşam, gezegenin sakinlerinden biri olan "kare"nin ilginç bir olay yaşadığı güne kadar son derece sakin ve sessizdi. O gün Flatland'a dış uzaydan bir "şey" geldi. Bu üç boyutlu vücudu olan bir küre idi. Fakat kare, bu ziyaretçiyi, Flatland anlayışı ile sadece kesit, yani bir "daire" şeklinde gördü. Küre, karede bazı değişiklikler yaparak onu kendi üç boyutlu dünyasına götürdü. Bir zaman sonra kare, kendi gezegenine döndüğünde kimse ona inanmadı. Toplum dışı kabul edildi ve cezalandırıldı.

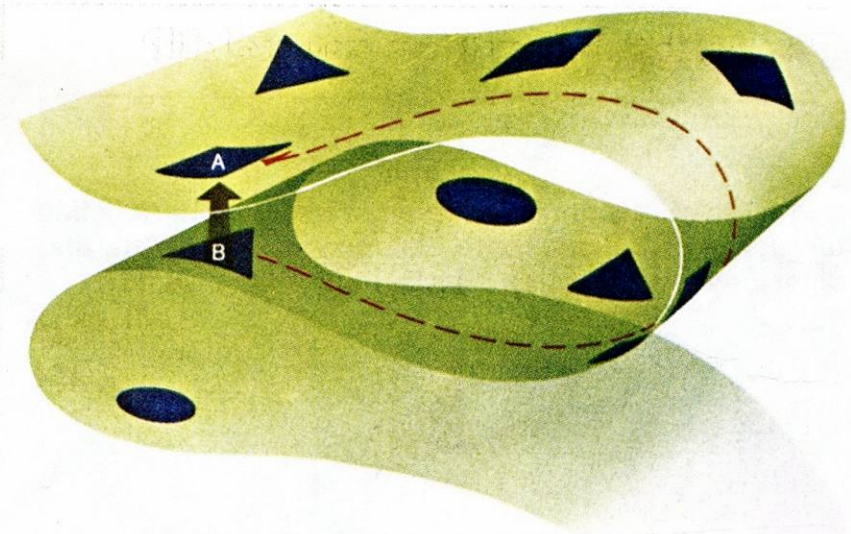

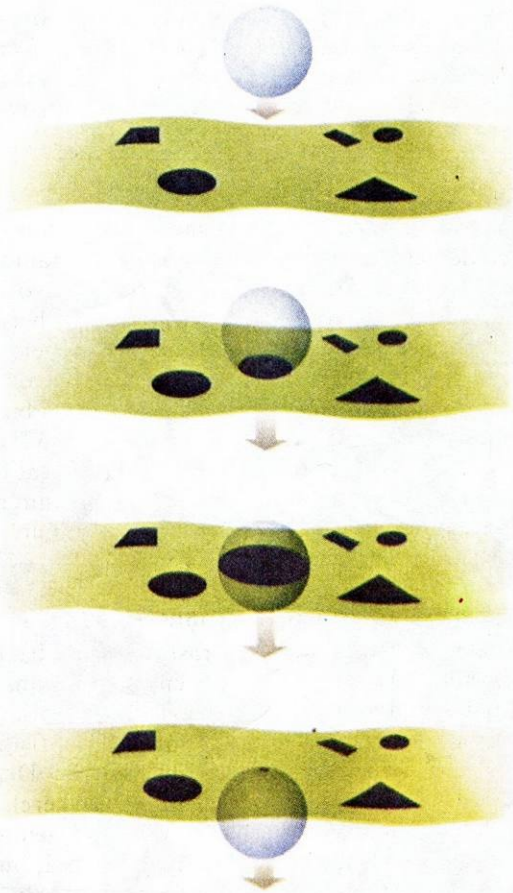

2 boyutlu dünyada yaşam

Bir Flatlandlı olmak nasıl bir duygudur? Kuşkusuz bizim dünyamız bize ne kadar gerçek geliyorsa, bir Flatlandlıya da kendi dünyası o kadar gerçek geliyordu. Herhalde o hep aynı düzeyde, ileriye, geriye ya da yanlara gidip geliyor olmalı. Fakat öte yandan "yukarısının" ve "aşağısının" onun için hiçbir şey ifade etmediği de kesin. Zaten Flatland dilinde bu tür sözcükler de büyük bir ihtimalle yoktu.

Üç boyut insanı, kendi evrenine ilişkin bilgileriyle Flatlandlılar ile birtakım oyunlar oynayıp onları şaşırtabilir. Sözgelimi, eline herhangi bir cisim alıp Flatland'ın üzerine tutabilir. Cisme arkadan ışık verip, gezegenin üzerine onun gölgesini yansıtır. Bu şekilde oluşan, hızla şekil değiştiren görüntüler Flatlandlılar için oldukça korkutucu olacaktır. Bu durum kuşkusuz Flatland folkloruna da girecek ve bu ışık oyunlarından, "sürekli şekil değiştiren ve birdenbire kaybolabilen olağanüstü bir yaratık" şeklinde söz edileek.

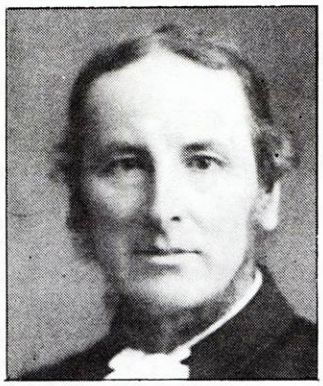

Reverend Edwin Abbott (üstte), Flatland adlı öyküsünde, daha yüksek boyutlardan gelen bir ziyaretçinin iki boyutlu bir dünyada neden olduğu karmaşayı ele alıyor. İki boyutlu Flatland dünyasında yaşayan varlıklar geometrik şekilliydiler (solda). Bir gün üç boyutlu bir dünyadan bir varlık (küre) gelince, Flatlandlılar çok şaşırdılar. Çünkü onların dünyası iki boyutlu olduğu için kürenin sadece kesitini, yani bir daire görüyorlardı. Bu daire küçülüp büyüyerek hep şekil değiştiriyordu. Sonunda kayboldu. Flatland, üç boyutlu uzayda, katlanmış bir mekân olabilirdi (en üstte). Bu bakımdan bir Flatlandlı (A) ile bir diğeri (B) aslında birbirlerinden çok uzakta bulunuyorlar (çizimde nokta nokta belirtilen). Eğer A'nın doğal yapısında üçüncü boyutu algılama yeteneği olsaydı B ile karşılaşabilirdi. O zaman bu olay onlar için bir Duyu Dışı Algılama (DDA) olacaktı.

Uçandaireler 4. boyuttan mı?

Fakat Flatlandlılar, bu tür bir olaya tanık olan arkadaşlarına pek kolay kolay inanmayacaklardır. Gerçek bir olay yaşamış olmasına rağmen onu hayal görmüşlükle ya da yalancılıkla suçlayacaklardır.

İşte, günümüzde çoğu uçandaire gözlemcisinin başına gelenler aşağı yukarı böyledir. Nitekim bazı araştırmacılar uçandairelerin ve içindeki yaratıkların, uzayın dört ve daha fazla boyutlu mekânlarından üç boyutlu dünyamıza yansıyan görüntüler olduğunu düşünüyorlar. Bugün, bu tür boyutların varlığı kabul ediliyor. Fakat sadece bunların nasıl mekânlar olduğuna ilişkin tahminler yapılabiliniyor.

Sürekli değişen görüntüler

Flatland üzerinden küre şeklinde bir cisim geçtiği zaman, Flatlandlılar, onun sadece bir kesitini göreceklerdir. Bu, disk şeklinde bir kesittir. Bunun yerine, bir küp ise daha farklı görünümlere neden olur. Aynı şekilde dördüncü boyuttan bizim üç boyutlu dünyamıza gelen herhangi bir cisim ya da yaratık, çok farklı bir şekilde görülecektir. Tıpkı Flatland'da olduğu gibi, o da sürekli şekil değiştirecektir, aniden kaybolacak ya da ortaya çıkacak, hatta küçük parçalara bile ayrıldığı izlenimini bırakacaktır.

Üst düzeyde yaklaşımlar

Einstein, rölativite teorisinde, eğimli uzay, zaman yolculukları ve kara delikleri ortaya koyuyor. Bu öngörülerin bazılarının doğruluğu ve geçerliliği onaylanıyor. Fakat bunlar o kadar üst düzeyde yaklaşımlar ki, birçok kişi tarafından tahayyül bile edilemiyorlar.

Başka bir boyuttan mı geldi?

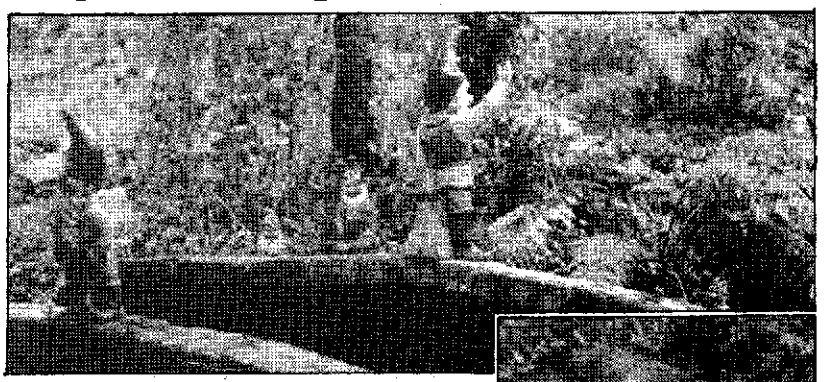

İngiltere'nin Devon yöresinde yaşayan Bayan **Ann Atkin** 1977 yılında, bir gün evine doğru yürüyordu. Birden karşısında birkaç cüce belirdi. Bunlardan biri Atkin'e telepatik bir mesaj verdi. Mesajın dostça bir içeriği vardı: *"Doğa ile uyum sağlamak zorundasınız. Aynı uyumu kendi kendinizle ve birbirinizle de oluşturmalısınız. Artık doğaya ve bize zarar vermekten vazgeçiniz!"*

Cüce ayrıca, istekleri doğrultusunda bir derneğin kurulmasını da diliyordu. Bayan Atkin bunu gerçekleştirdi ve kurduğu derneğe "Uluslararası Gnome Kurumu" adını verdi.

Sonradan Gnome olayını tümüyle Atkin'in uydurduğu söylendi. Belki de bu cüceler başka bir boyuttan gelen ziyaretçilerdi...

İnsanlar bu konuların üzerinde düşünmeyi genellikle bilim adamlarına bırakıyorlar. Çünkü gerçekten, zaman yolculuğu ya da kara deliklerin içeriği alabildiğine geniş. Bu da, en azından şimdilik belirli bir anlayışa ulaşmada güçlük yaratıyor.

Binlerce yıllık bilgiler

"Amerika'nın Uyuyan Kâhini" adıyla anılan **Edgar Cayce** da (Bkz. sayfa 321), yetenekli bir durugörü medyumu olarak kabul ediliyor. Cayce, belirttiğine göre binlerce yıl önceye uzanan geçmiş yaşamlarını hatırlıyordu. Bu sayede Atlantis ve eski Mısır uygarlıklarına ilişkin çok sayıda bilinmeyen bilgiler naklettiği öne sürülüyor. Gördüğü vizyonlar ve naklettiği bilgiler arasında, öbür dünyanın yapısı ve özellikle de ruhların dünyada, yeniden bedenlenmeden önce geçirdikleri deneyimlerin olduğu belirtiliyor.

Polise yardım ediyor

Bir diğer durugörü medyumu da Hollandalı **Gerard Croiset** (Bkz. sayfa 712). O da, sahip olduğu yeteneği, özellikle polise yardımcı olarak değerlendiriyordu. Birçok cinayet suçlusunun ve kayıp çocukların Croiset'in durugörü yeteneği ile bulunduğu biliniyor. Croiset, şöyle diyor:

"İlk önce bir sis görüyorum. Bu sis tıpkı basılı bir kâğıdın üzerindeki noktalara benziyor. Bu 'birinci boyut'. Eğer kendimi tam anlamıyla çözmek istediğim olaya verirsem, bu noktalar çizgiler haline geliyor ve şekiller oluşuyor. Bu aşamada gördüklerim fotoğraflarda olduğu gibi, 'iki boyutlu'. Sonunda şekiller iki boyutlu olmaktan çıkıyor, hareket etmeye başlıyor. Bu aşamada kişileri, hareketlerini, çevrelerini ve renkleri tüm ayrıntılarıyla izleyebiliyorum."

Ruhsal arşiv

Bir şifacı-rahip olarak tanınan Çekoslovak **Frantisek Ferda**'nın da uzaktan şifa yöntemiyle teşhis ve tedavi yaptığı belirtiliyor. Ferda, bu yeteneği ile hastalığın neden kaynaklandığını tam ve doğru olarak saptayabiliyor. Hatta hastalık, hastanın geçmiş kuşaklarından geliyorsa, bunu anlayabiliyor. Yöntemini şöyle açıklıyor: *"Tedavi sırasında bana gerekli olan bilgileri edinmek için bir tür ruhsal arşive başvuruyorum. Bu arşiv, tüm geçmiş olayların ve düşüncelerin kaydedildiği olağanüstü bir bilgi alanı niteliğinde."*

Akaşik kayıtlar gibi

Ferda, tüm bu süreç boyunca, bir ses haricinde herhangi bir duyumsal algılamanın kesinlikle söz konusu olmadığını vurguluyor. Sözgelimi, Davis Cayce ve Croiset gibi herhangi bir şey "görmüyor". Sadece ona gereken bilgiyi veren bir ses duyduğunu söylüyor. Ferda'nın sözünü ettiği "arşiv" ise, belki bir anlamda "akaşik kayıtlar" (Bkz. sayfa 323) ile karşılaştırılabilir. Psikolog Dr. **Zdenek Rejdak** ise bu tür son derece geniş kapsamlı bir "bilgi alanının" öznel bir gerçek olduğunu öne sürüyor.

Zaman-mekân engeli tanımadan

Tüm bunlardan sonra şurası kesin ki, bazı insanlar zaman ve mekân engellerini tanımaksızın birtakım geçmiş bilgiler ediniyorlar ve bunları naklediyorlar. Bu tür bir alışverişin işlevi hâlâ tam olarak anlaşılabilmiş değil. Dr. Rejdak o "bilgi alanı" ile ilişkiye geçerek, geçmiş olayları yeniden yaratabilmenin mümkün olduğunu öne sürüyor. Ayrıca, bu konuya gereken önem verilip üzerinde çalışmalar yapılırsa, ruhlarla ilişki kurmaktan, gene doğmaya kadar birçok olayın açıklanmasında yeni bir anlayışa ulaşılacağına inanıyor.

Daha başka kanıtları da var

Bu mental ve psişik olayların yanı sıra, diğer boyutlar ile ilişki kurmanın daha başka kanıtları da olduğu belirtiliyor. Bir görüşe göre, cisimlerin kaybolmaları ya da ortaya çıkmaları ile benzeri psişik olayların "başka evrenler" varsayımı ile bağlantılı olduğu düşünülüyor.

Diğer boyutların somut kanıtları nelerdir? Sayfa 807'de.

80 yıldır tartışılıyor

Unutulmayan ışıklar

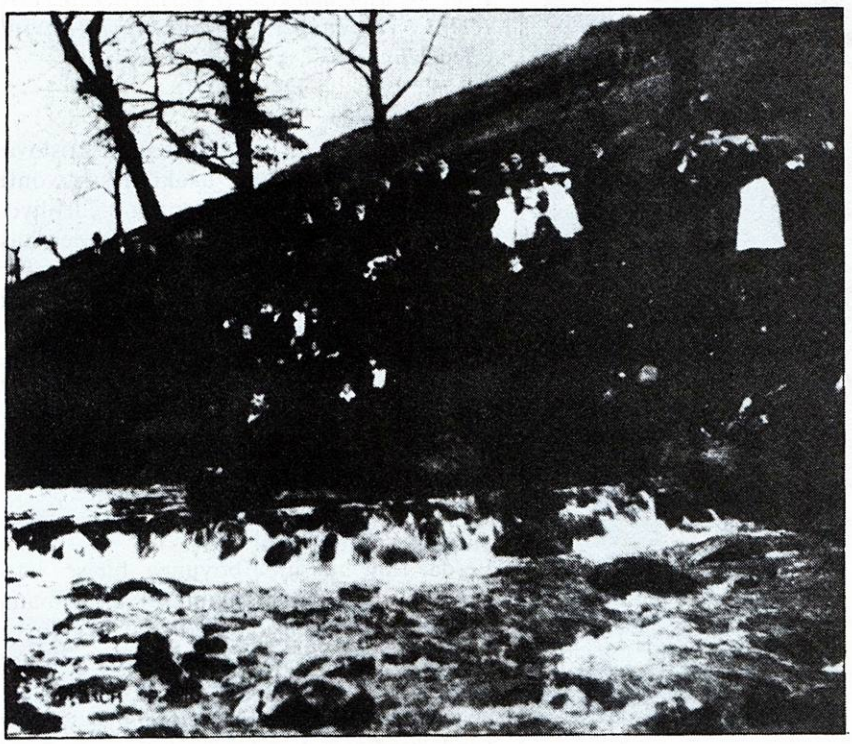

Mary Jones adlı bir kadın vaizin neden olduğu ve kutsal olduğu öne sürülen esrarengiz ışıkları daha önce inceledik (Bkz. sayfa 660 ve 701). Bu ışıkların sadece Jones'un bulunduğu yerde değil, başka yerlerde de birtakım olaylara neden olduğu belirtiliyor. Belki de tüm bunlar Bayan Jones'dan kaynaklanıyordu.

1905 YILINDA **Mary Jones**'un çevresinde dolaşan ışıklar, Galler'in kuzeybatı bölgesinde ilk kez görülmüyordu. **Barmouth Advertiser** gazetesi, 1800 yıllarında yayımlanan, Galler'le ilgili bir coğrafya kitabında şu öyküyü bulmuştu:

"1692 yılında ateşli bir buharın denizi geçtiği, Harlech yakınlarındaki kuru ot, mısır ve arpa yığınlarını tutuşturduğu, çimenleri bozduğu, ancak, insanlar bunların içinde olmasına rağmen insanlara zarar vermediği bildirilmiştir. Bu ateşli buhar, birkaç ay boyunca, genellikle cumartesi ve pazarları olmak üzere, gece, aynı yerden çıkıyor ve ilerliyordu. Bunu yok etmek ve uzaklaştırmak için tek çare, borazan ve trampet sesi çıkarmak veya silahla ateş etmekti."

Psişik Araştırmalar Kurumu (SPR) adına soruşturmayı yürütmekte olan **The Reverend Fryer,** 1869, 1875 ve 1877 yıllarında Kambriyum sahillerinde görülen mavi ya da beyaz ışıklarla ilgili yukarıdakine benzer -ancak daha az etkileyici- raporlar buldu.

Gal halkı 1904-1905 dine dönüş döneminde mezhep değiştirdi (üstte). Dine düşkünlükleri nedeniyle deliren bazı kişilerin tedavi gördükleri Denbigh Akıl Hastanesi (altta).

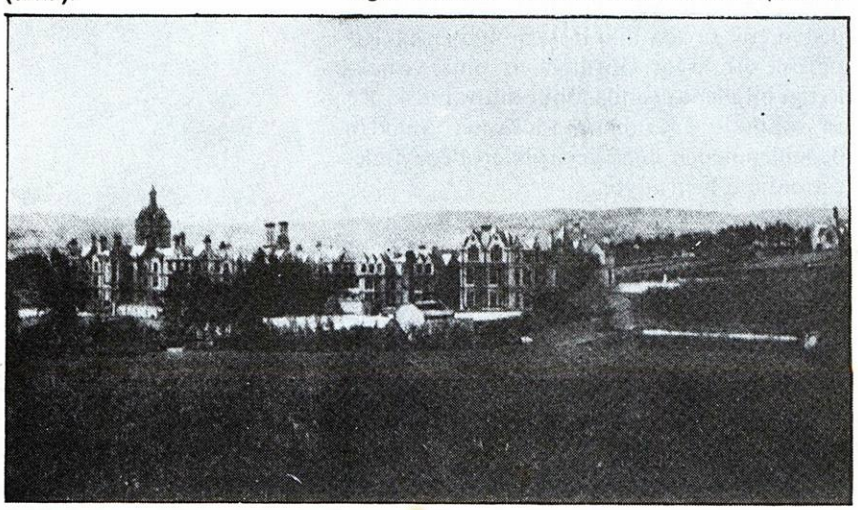

Araştırmalar yetersizdi

Belki de o tarihlerde, ışıklarla ilgili olarak daha ayrıntılı araştırmalar yapılmış olsaydı, 1905 yılında gerçekten neler olduğu belki daha iyi anlaşılabilirdi. Bu garip olayların ortaya koyduğu sorunlar pek çok olmasına rağmen, yapılan araştırmalar yeterli olmaktan çok uzaktı. Uçan bir ışık nasıl yakalanıp ölçülür ya da analiz edilebilir? Aynı şekilde, tanıkların ifadelerinin ne kadar güvenilebilir olacağını düşünüp, onların anlattıklarında ortak özellikler aranabilir.

Deneyle oluşturulan ışıklar

Daily Mail gazetesi, ünlü bir bilim adamının oğlu olan Bay **Redwood** adlı birini araştırma yapmak üzere gönderdi. Bu kişi, Egryn Kilisesi'nden yaklaşık 1,5 km uzağa, atmosferin elektriksel durumundan etkilenebilecek bazı cihazlar kurdu. Fakat şiddetli yağmur altında saatlerce beklemesine rağmen, fanusundan çıkan ışığın mucizevi olduğunu sanan, süretle bunun fotoğrafını çeken başka iki gözlemcinin ani saldırısı dışında hiçbir olumlu sonuç elde edemedi. Ancak bu deneye başlamadan önce yerlilerden biri onu uyarmış ve şöyle demişti: *"Bu gece ışığı göremeyeceksiniz, çünkü Bayan Mary Jones uzakta."*

"Ay kadar büyüktü"

Işıklara bütün kalbiyle inanan bir kadın, bir akşam kiliseye giderken çok büyük bir yıldız gördüğünü söylüyor. *"Neredeyse Ay kadar büyük ve mavimsi bir renkteydi."* Yıldız, iki saat sonra, kadın kiliseden çıktığında yok olmuştu.

Bazı kişiler de görmüyor

Işıkların var olduğu kabul edilirse, (ki bu konuda pek çok kanıt var) bunların nedeni ile ilgili akıllıca bir soru sorulabilir... Işıkların

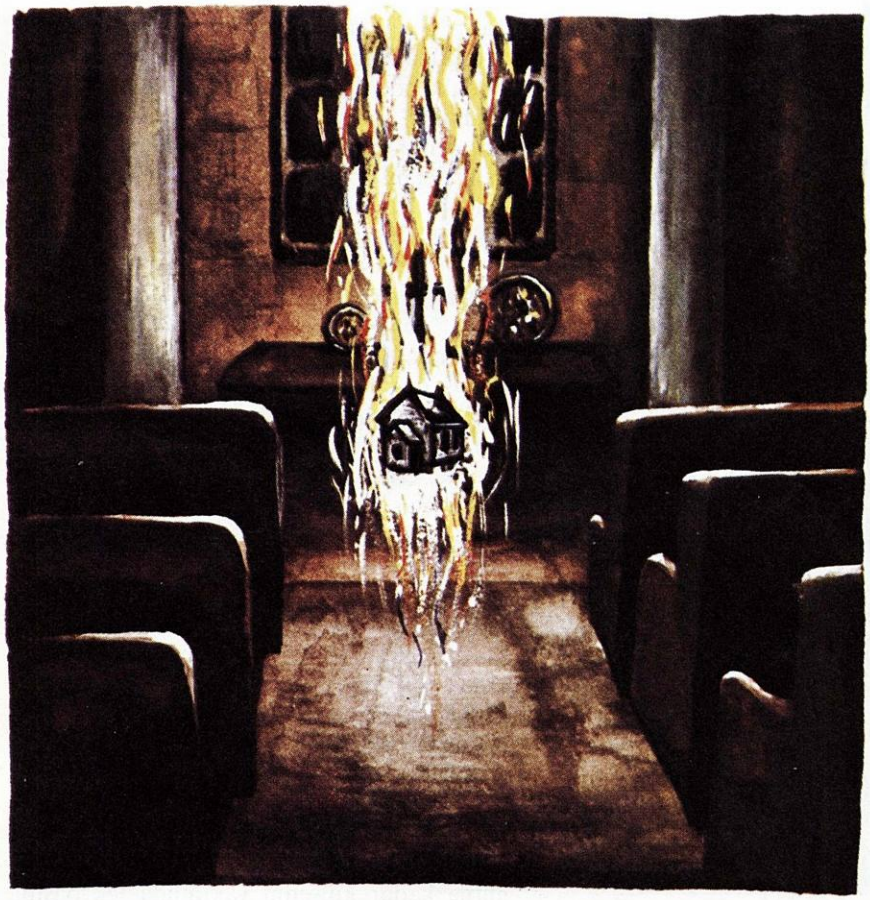

tamamıyla fiziksel olan yapısının aksine, bunların aynı anda bazı kişiler tarafından görülebildikleri, bazı kişiler tarafından ise görülemedikleri söyleniyor.

Hastaneye yatanlar da var

Yörede oturanların ışıklar konusundaki duyguları oldukça karmaşık görünüyor. Başlangıçta olaydan etkilenen ve heyecanlanan bazı kişiler, daha sonra bunu bir sorumluluk, bölge halkını alay konusu haline getiren bir sıkıntı olarak görmüşlerdi.

The Times şunu bildiriyordu: *"Dine aşırı düşkünlükleri nedeniyle Denbigh'deki Joint Counties Akıl Hastanesi'ne kaldırıldılar. Bunların bir veya ikisi hafif iyileşme belirtileri gösteriyor, ancak diğerlerinin genel durumu çok kötü."*

Bildirilmeyen çok sayıda olay var

Dini inançları güçlendirme toplantıları, gezici rahipler (evangelistler) ya da araştırma yapan gazeteciler olmasa da, her zaman yapılıyor. Ancak böyle bir deney geçiren kişilerin genellikle yalnızca çok küçük bir bölümü bunu açıklıyor. 1905 yılında, her zamankinin üzerinde bir oranda kişinin, bu olaylara inanmasının nedeni basının ilgisi ve dini duyguları canladırma konusunda bir heyecan dalgasının yayılmasıdır. Alışılmış olaylara ait pek çok diğer öykü, araştırmacılara ulaşmadı. Sözgelimi, SPR ilgilileri, bomboş bir tepenin yamacında daha önce hiç duyulmamış bir Gal ilahisi söyleyen bir koronun sesini duyan bir rahipten söz ediyorlardı.

Montgomery yöresinde de çeşitli kişiler, bir kilise servisinde çan sesleri, boş bir yolda şarkı sözleri ve açıklanamayan bir gök gürültüsü duydular.

Maesteg'ten bir rahip ise, genç bir kilise üyesine, kilisede dua ettiği sırada, kayıp olan babasının ölümünün aniden "malum" olduğunu anlatmıştı.

Muhtemelen 1935 yılının başlarında, adı bilinmeyen bir kadın da ateşten bir sütun gördüğünü, bunun altından Egryn Kilisesi'nin göründüğünü, daha sonra bunun iki parçaya ayrıldığını, düştüğünü ve daha sonra bir insan biçiminde yeniden şekillendiğini gördüğünü anlatmıştı.

"Hz. İsa'yı gördüm"

Benzeri bir deneyimi meyhaneye gitme alışkanlığından vazgeçemeyen yaşlı bir saz şairi yazmıştı. Kendisini "garip bir ülkede", çıldırmış hayvanların tehdidi altında buldu. İçinde bulunduğu kötü durumdan esrarengiz bir siluet tarafından kurtarılmış ve *"Hz. İsa'yı gördüğümü anladım"* demişti. İçkiyi bırakmış, dini inançları canlandırma çalışmalarında misyoner olarak görev almış ve eski içki arkadaşlarından pek çoğunu da bu şekilde etkilemişti.

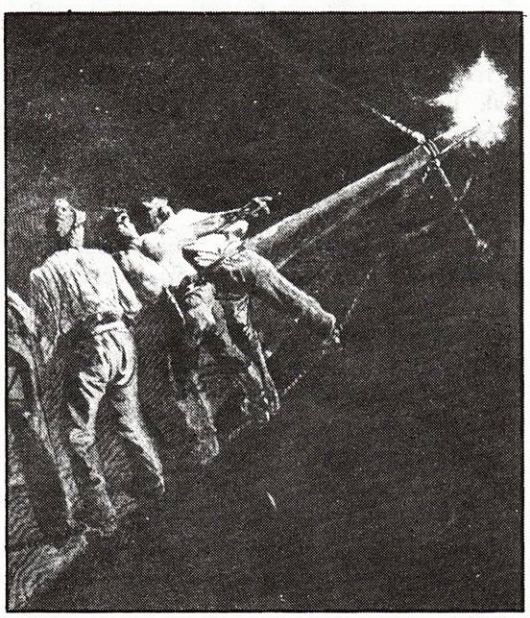

Bayan Jones'un yönetimi sırasında, adı bilinmeyen bir kadının ateşten bir sütunla çevrilmiş uçan bir Egryn Kilisesi gördüğü rivayet olunmuştu. Bu, Galler'deki din değiştirme dönemi sırasında, meydana geldiği bildirilen normal ötesi olaylardan yalnızca biriydi (üstte).
Gemici nuru (St. Elmo's fire), şimşeğe benzeyen doğal bir olay. Bu, Mary Jones'un ışıkları konusundaki açıklamalardan biridir (sağda).
St. Tudwal'ın fener kulesinin parlayan ışığı mucizevi olarak kabul edilmiş olabilir (altta).

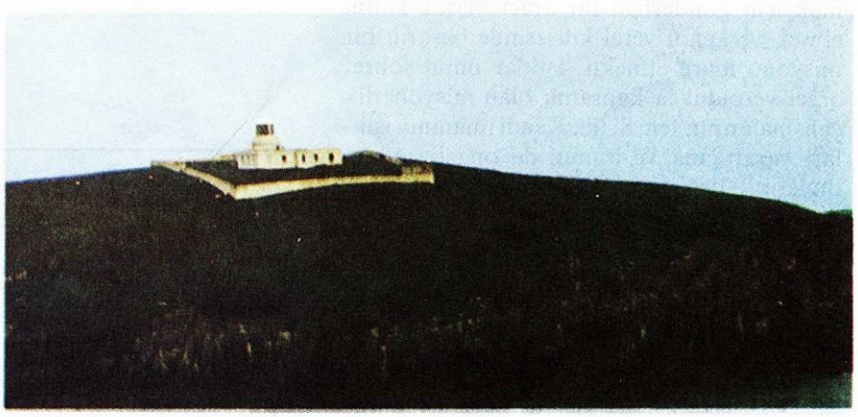

Işıkların başka açıklamaları

Mary Jones'la ilgili ışıkları değerlendirebilmek için çözülmesi gereken pek çok sorun var. O garip olaydan bu yana pek çok yıl geçti. Bu türde birçok olay olmasına rağmen, çoğu tarihsizdir ve SPR'ye bildirilenlerin çoğu da isimsizdir. Bu nedenle de değerlerini tayin etmek güçtür. Işıkların görüldüğü zamandaki iklim koşulları ve diğer yaşam faktörleri konusunda elde çok az bilgi var. Venüs'ün, gemici nurunun (St.Elmo's Fire), bataklık gazının, şimşeğin, fosforesanın, ateşböceklerinin ve St. Tudwal'ın fener kulesinin ışıklarının görünmüş olabileceği gibi muhtemel, çeşitli açıklamalar olmakla birlikte, konunun daha fazla araştırılması mümkün değildir.

Bu varsayımlardan herhangi birisi, özel bir olayın nedeni olmuş da olabilir, olmamış da olabilir. Yazarın Tal-y Bont'ta (Egryn'in yakınlarında bir köy) yaptığı bir tatil, Bayan Jones ya da onun olayıyla ilgili, o bölgedeki birkaç anıyı ortaya çıkardı. Yerel açıklamalar "tarlalarda fener taşıyan adamlar" ve "kırık cam üzerinde parlayan ay ışığı" şeklinde idi.

Kanıtlar değerlendirilmeli

Olayın objektif değerlendirilmesinin tek yolu, gazetecilerin ve din adamlarının bağımsız tanıklığı ile olabilir. Bu tanıklık, normalin dışındaki olayların gerçekten de meydana geldiğini destekleyecek kadar güçlüdür. Bu normalötesi olayların pek çoğu, çeşitli şekillerde, esrarengiz bir şekilde ortaya çıkan parlak beyaz veya renkli ışıklardır. Işıkların göründüğü ve amaçlı bir şekilde hereket ettikleri kesin görünüyor. **The Guardian** gazetesi şöyle diyor: *"Görünüşe göre pek çok kanıt mevcuttur."*

Bu nedenle, eğer ışıklar, normaldışı hareketleri ile ortaya çıkmış veya ortaya çıktıkları görülmüşse, bu nasıl ve niçin oldu? Işıklar nereden geliyorlardı, hareketlerini ne yönlendiriyordu ve nereye gidiyorlardı?

Işıkları Jones yaratmış olabilir

Bu soruların kesin bir cevabı yoktur. Ancak, belki de bunu çözebilecek en iyi yaklaşım, ışıkların görünüşleri ve hareketleri ile ne elde ettikleridir. Bazı araştırmacılara göre bunun cevabı çok basitti. Bayan Jones'un kendi ihtirasları kendini Merionethshire'da dini yaymak için gönderilen bir aracı olarak kabul etmek ve kendi yerel kilisesinde başarılı bir misyonu idare etmekti. Işıklar onun şöhret aracı ve oldukça kapsamlı olan misyonerlik çalışmalarının temeli idi. Kendi imanının ışıkları yarattığına ve bunun da ona insanlara dinlerini değiştirtebilecek gücü verdiğine inanıyordu.

Tanrısal ya da doğal bir nedenle

Ancak eğer kanıtlar, normaldışı olmasına rağmen, ışıkların fiziksel olarak var olduğunu gösteriyorsa, bu durumun yalnızca iki şekilde açıklanabilmesi mümkündür. Ya Tanrı günahkârları kötü yoldan döndürmek için gücünü gösteriyordu, ya da olağanüstü ve daha çok doğal bir faktör ışıkların sorumlusu idi. Kısaca, gözle görülebilir, kontrol edilebilir bir olayın meydana getirilmesi, belki de, bilinçli veya bilinçsiz bir istekle yapılan bir hareketle, herhangi bir formda bir elektrik enerjisi meydana getirdi.

Işıklar artık görülmüyor

Mary Jones'un şiddetli arzusu, kendisine kumanda etme imkânı veren ışıkları çağırabilmiş de olabilir, çağıramamış da olabilir. Ancak bu hiçbir zaman öğrenilemeyecek. Dini duyguları canlandırma çalışmaları 1906 yılında etkisini kaybedinceye kadar, Mary Jones, misyonerlik çalışmalarına devam etti. Fakat Temmuz 1905'ten sonra ışıkların görüldüğü konusunda hiçbir bilgi yoktur.

Yaşamının son yılları belirsiz

Mary Jones'un bundan sonraki hayatı hakkında çok az şey biliniyor. Ancak anlaşıldığı kadarıyla evinde hiçbir zaman mutlu olamadı. Kocası 1909 yılında öldü. Daha sonra da hem kızı, hem de oğlu genç yaşta öldüler. Egryn Kilisesi Pazar Okulu'nda öğretmenlik yapmaya ve ara sıra dua toplantılarında görev almaya devam etti. 1936 yılındaki ölümüne kadar kilisenin yakınında tek başına yaşadı ve öldüğünde Dyffryn'de Horeb Mezarlığı'na gömüldü. Yaşadığı güç hayat sonunda, kısa ama yine önemli sayılabilecek ün ile, belki de elde ettikleri henüz tamamıyla unutulmadı.

Kuzey Galler'de, Dyffryn' deki Horeb mezarlığında Mary Jones'un mezar taşı. 1936 yılında yalnız ve unutulmuş biri olarak öldü. Işıklar onu çoktan terk etmişti (sağda).

Daha fazla bilgi için:

The Welsh revival of 1904, Eifon Evans, Evangelical Movement of Wales 1969.

Stars and rumours of stars, Kevin and Sue McClure, 1980.

Ay'da gizlenen yaşam

Yüzyıllar boyunca Ay zihinleri hep meşgul etti. Son 15 yılda yapılan uzay araştırma programları ile Ay'ın gizemleri büyük ölçüde çözüldü. Fakat bunlara rağmen hâlâ bilinmeyen birçok nokta var. Sözgelimi Ay'ın ne zaman ve nasıl oluştuğuna ilişkin kesin bilgiler yok. Öte yandan Ay'da yaşayan ileri bir uygarlığın olduğunu bile düşünenler var. İşin daha da ilginç yanı, bu kişiler bazı Amerikan ve Sovyet bilim adamlarının Ay'da olup biten her şeyi bildiklerini, fakat Dünya'dan sakladıklarını da öne sürüyorlar. Aşağıdaki yazıda bu ilginç tartışmalar inceleniyor.

Amerikan ve Sovyet uzay programları uyarınca yürütülen yoğun ve pahalı araştırmalara rağmen, Ay, gizemini koruyor. Acaba, George H. Leonard ve Don Wilson adlı yazarların ileri sürdükleri gibi, Ay'da yabancılar var mı? (üstte)

AY, DÜNYA'NIN DÖRTTE BİRİ büyüklüğünde, sekizde biri ağırlığında küçük bir dünyadır. Krater adı verilen halkalar halinde üst üste yığılmış çıplak kayalardan oluşan çöl gibi bir yüzeyi vardır. Ay'ın küçük olmasına rağmen üstündeki dağların birçoğu, Everest Tepesi'nden daha büyük yüksekliklere ulaşır. İşte böyle sivri tepelerden oluşan sıradağlar, çıplak omurgalar gibi uzanır dururlar.

Ay'daki "denizler"

Bu dağ silsilelerinin arasında yüzlere kilometre boyunca uzanan çıplak ovalar vardır. İnsanın içine ürküntü veren bu kasvetli düzlükler, öylesine geniştirler ki, Dünya'mızdan çıplak gözle bile görülebilirler. Ay'a teleskoplarla bakan ilk gökbilimciler, bu yassı düzlükleri deniz sandılar. Bu karanlık alanlar günümüzde de hâlâ Sükûnet Denizi ya da Fırtınalar Okyanusu gibi adlarla anılırlar. Ne var ki, bu "denizler" kupkuru kayalardan oluşan birer düzlükten başka bir şey değildir-

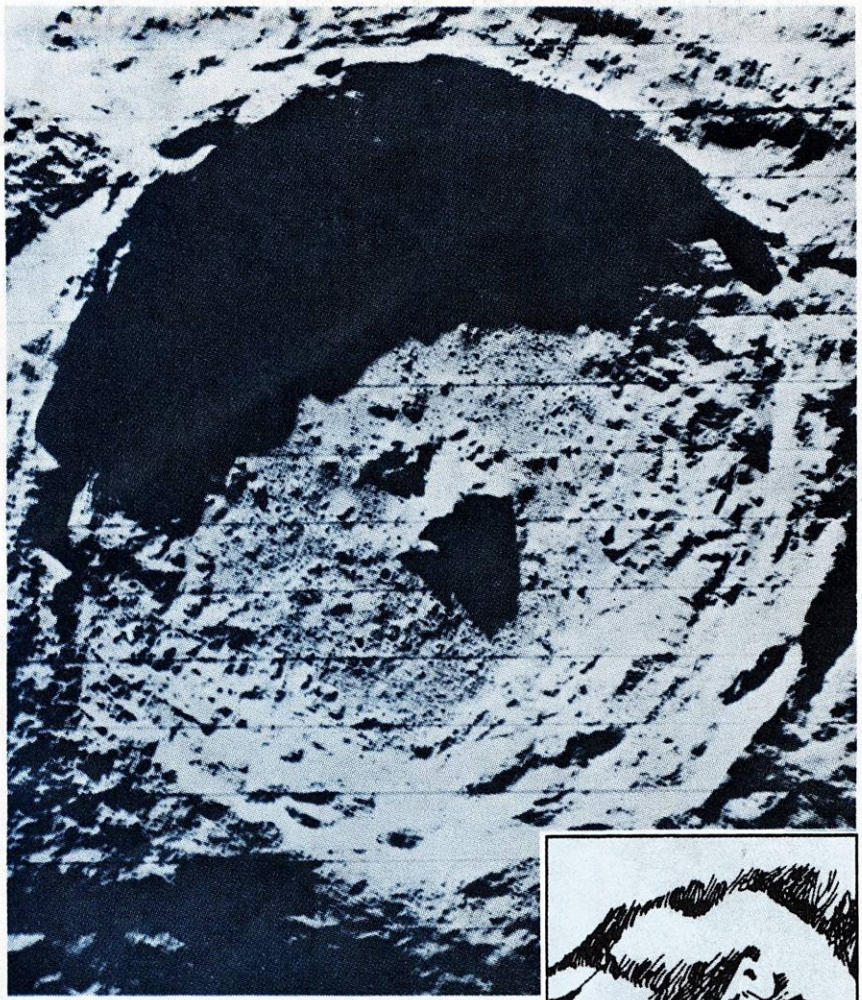

ler. Çünkü bilindiği gibi, Ay'da su yoktur. Hava da yoktur. Bildiğimiz anlamda bir hayat biçiminin burada serpilip gelişmiş olmasına da ihtimal verilmiyor.

Ölü bir dünya

Daha Apollo 11 astronotları oraya ayak basmadan çok önce, gökbilimciler Ay'ın havasız, susuz, kupkuru bir mezarlıktan ibaret olduğu görüşündeydiler. Ay'a yakın bir yörüngeden bakan astronotlar, bu dünyanın ne kadar ıssız olduğunu fark etmekte gecikmediler. Ay'a, yaşamsal oksijen ihtiyaçlarını sağlayan sıkı sıkı kapatılmış uzay giysileri içinde indiler. Simsiyah bir göğün altında bu renksiz, kasvetli, yüzeye ayak bastılar. Orada ağır ağır yürüdükçe çevrelerindeki çıplak ortamı hissettiler. Oradan alıp dünyaya getirdikleri kayalar da, Ay'ın ölü bir dünya olduğunu, milyarlarca yıldan bu yana da değişmediğini ortaya koyuyordu.

Yoğun incelemeler yapılıyor

Astronotlar yalnızca onun kasvetli görkemini hissetmek için Ay'a gitmemişlerdi elbette. Onlar bu küçük uydunun bazı gizemlerini de çözmek amacındaydılar. Bu amaçla oraya bir yığın araç yerleştirdiler: Bunlar boşluk içinde ortaya çıkabilecek gazları inceleyecek, sarsıntıları hissederek Ay depremlerini dünyaya haber verecek türde araçlardı. Astronotlar, bununla da yetinmediler. Dünyadaki laboratuvarlarda inceden inceye araştırılmak üzere yüzlerce kiloluk Ay taşını da birlikte geri getirdiler. Öte yandan Sovyetler de boş durmuyordu. İnsansız üç Sovyet uzay aracı Ay'a indi, oradan taş ve toprak alarak bu örnekleri Dünya'ya getirdi. Sovyetlerin deneyleri Amerikalıların insanlı uçuşları kadar gösterişli olmadı ama onlar insanlı uçuşların tehlikesini de taşımıyorlardı.

Tycho kraterinin NASA tarafından çekilmiş fotoğrafı (en üstte). Aynı kraterin Leonard'ın "Ay'da Başka Birileri Var" adlı kitabında çizilen hali (üstte). Leonard, PAF harflerinin anlamlı bir mesaj olduğu kanısında. Krater zemini üzerinde de bazı yapılar görülüyor. Leonard'a göre bunlar, Güneş enerjisi toplayan aygıtlar. Ay'ın dış yüzeyindeki parçaları bir araya perçinleyen muazzam bir vida da var.

Ay'ın gizemi yine de çözülemedi

Bu bilimsel atılımların, doğal uydu olarak kabul edilen Ay'ın tüm sırlarını tümüyle çözmesi gerekirdi. Ne var ki, bu deney ve yolculuklar, çözdüklerinden daha fazla soruyu ortaya çıkardılar. Üstelik bu yeni soruların cevaplanması daha da zor görünüyor. Ay'ın kökeni konusunda bile ortada kesin bilgi yok. Yaklaşık 100 yıl boyunca bilim adamları, Güneş sisteminin o ilk kargaşası içinde Ay'ın dünyamızdan koptuğunu düşündüler. Böylece kopan Ay uzaya fırladı ve dünyanın doğal uydusu oldu.

Nasıl oluştuğu belirsiz

Öte yandan, başka bazı bilim adamları da Ay'ın, Dünya ile aynı zamanda, dönüp duran gaz ve toz bulutundan oluştuğunu düşünüyorlardı. Üçüncü bir teoriye göre de Ay, Güneş sistemi içinde bambaşka bir yerde oluştu. Uzayda bir zaman kendi başına gezegen olarak dolanıp durduktan sonra, dünyanın çekim alanına giriverdi ve onun uydusu oldu. Apollo yolculukları, bu üç teoriden

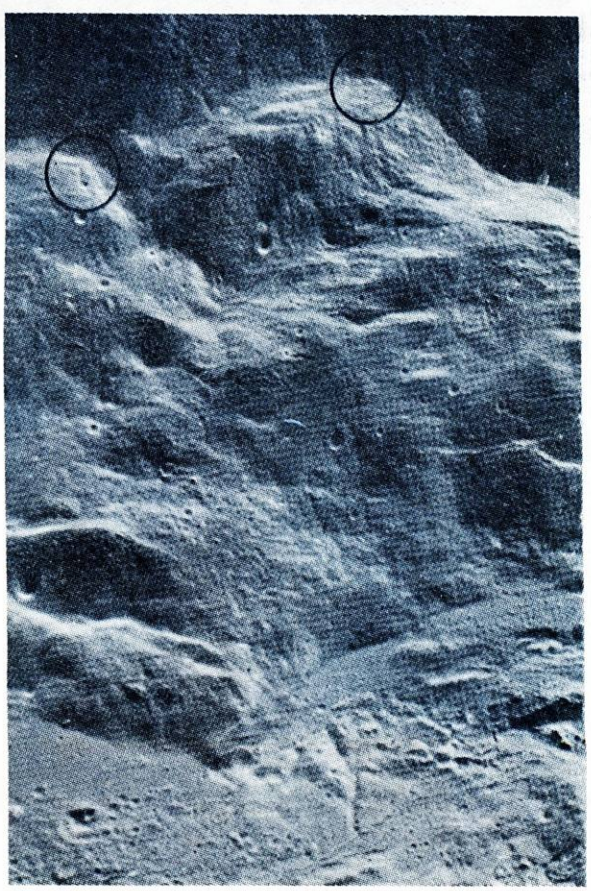

hangisinin doğru olduğunu ortaya koyamadı. Bu bir yana, üç teoriden herhangi birinin mutlaka doğru olduğu bile belli değildir.

Bir zamanlar yaşam var mıydı?

Ay hakkında elde edilen muazzam bilgilerden yararlanan bazı bağımsız düşünürler de, hiç alışılmamış yepyeni görüşler ortaya atıyorlar. En sık rastlanan görüşlerden biri, Ay'ın göründüğü gibi ölü olmadığı şeklindedir. Buna göre Ay'da bir zamanlar hayat olabilirdi, hatta belki hâlâ da vardır. Belki de bilinmeyen bazı yaşam biçimleri ya da bazı yaratıklar halen Ay'da varlıklarını sürdürüyorlar. Bu yaşam biçimlerini uzayın derinliklerinden Dünya'nın yörüngesine getirmiş olabilecekleri düşünülüyor.

"Ay'da yaşayanlar var"

Amerikalı yazar **George H. Leonard**, Ay'da yabancı varlıklar olduğundan emin. **Ay'da Başka Birileri Var** adlı kitabında Leonard, dev makinelerin Ay yüzeyini kazdıklarını, kraterler açtıklarını ileri sürüyor. Leonard'a göre bu araçlarla büyük kubbeler, kuleler inşa edildiği gibi, Ay'ın yüzeyinden kilometrelerce içeriye dev çukurlar da açılıyor. Bu dev makineler, bununla da kalmıyor, Ay yüzeyindeki çatlakları da onarıyorlar.

Halktan saklanıyor

Leonard'a göre, Amerikan uzay kuruluşu NASA, Ay'daki yabancılar hakkındaki bu bilgileri gizliyor. Hatta, yazara kalırsa Apollo astronotları da, Ay'daki bu yabancı işgali konusundaki haberler yayılmasın diye radyodan şifreli bir dille konuşuyorlardı. Leonard bu iddialarla da yetinmiyor. Ona göre milyarlarca dolar harcanarak gerçekleştirilen Ay'a gidiş programları herhangi bir bilimsel amaçla yapılmadı. Hatta, amaç uzay yarışını kazanmak da değildi.

Leonard'a göre, Vitello krateri yakınlarında hareket eden iki nesnenin meydana getirdiği izler. Bu izler 275 ve 365 metre uzunluğunda. NASA, Ay yüzeyinde herhangi bir deprem hareketi olmadığını söylediği halde, yukarıda görülen nesnelerden küçüğünün bir kraterden dışarı doğru tırmandığı anlaşılıyor. Leonard'a göre bunun anlamı, şu: Söz konusu nesneler, bazı akıllı yaratıklar tarafından taşınmış (üstte).

Leonard'a göre kırılmış kaya parçalarını püskürtebilen ve uzunlukları 5 km'yi bulan X biçimindeki delgi araçları. Fotoğrafta dairelerle belirtilen noktalarda faaliyet halindeler (solda).

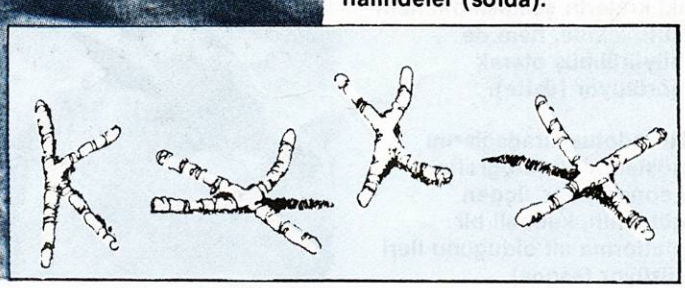

Amerika ile Sovyetler Birliği, kendi aralarında yaptıkları gizli işbirliği ile, bu yaratıkların Ay'da ne yaptığını öğrenmek için var güçleriyle çalışıyorlardı. Üstelik, Ay'ın üzerinde bu dev greyderleri bulduklarında da iş bir türlü anlaşılamadı. Bu makinelerle ne yapıldığını anlayamayınca iki ülkenin hükümetleri sonuçları gizledi. NASA da işte bu yüzden, Ay'a insanlı yolculuk projelerinden vazgeçtiğini dünyaya ilan etti.

Fotoğraflardan da anlaşılıyor

Leonard bütün bu iddialarını iki temel üzerine dayandırıyor: Birincisi, bizzat Apollo astronotlarının çektiği ve basına da verilen yüzlerce Ay fotoğrafı. İkinci kaynak ise, 1960'larda Orbiter adlı insansız uzay araçlarıyla çekilen fotoğraflar. Yazar Leonard, bu görüşlerinin Dr. **Sam Wittcomb** adında bir kişi tarafından doğrulandığını belirtiyor. Söylediğine göre, Dr. Wittcomb, bir zamanlar NASA'da çalışmış. Leonard görüşlerini, yayımlanmış NASA fotoğraflarına dayandırıyor. Fakat, Leonard'ın sözünü ettiği makineleri görmek kolay değil. Bunun için fotoğrafları yakından incelemek gerekiyor. Leonard, NASA'nın

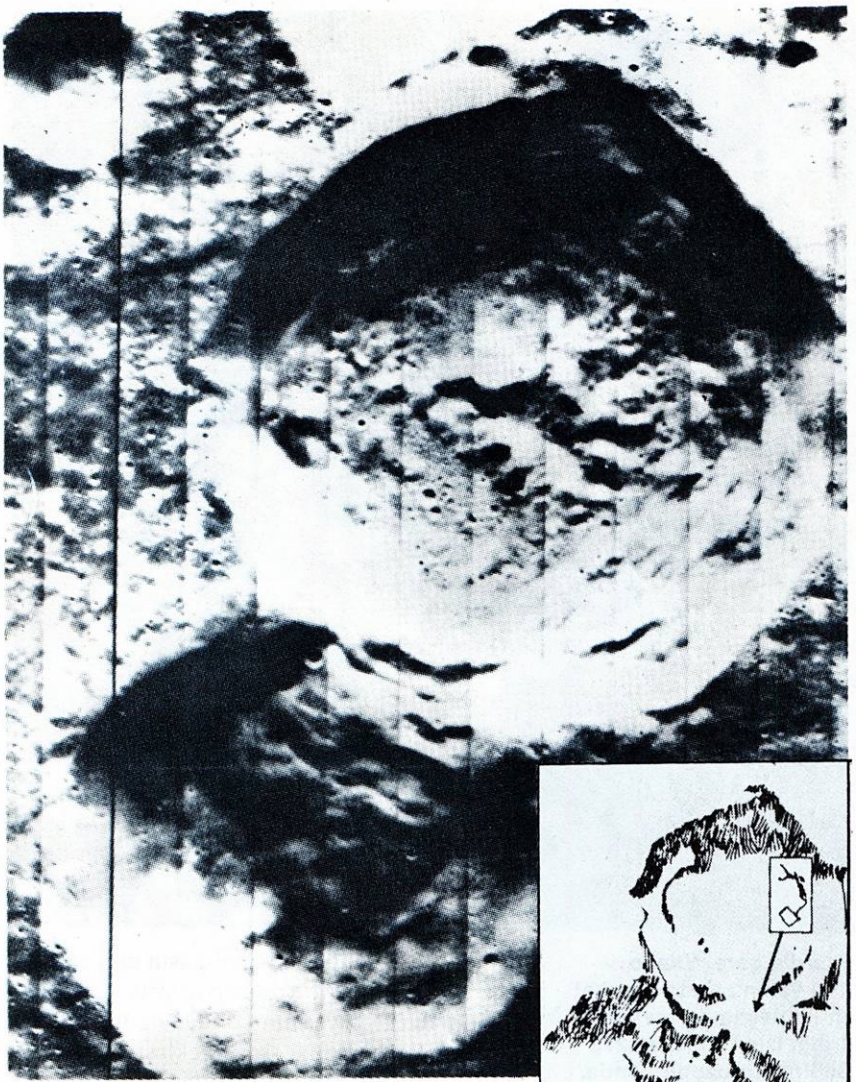

bu parlak fotoğrafları üzerinde 12 cm²'lik bir alanın insanı haftalarca meşgul edebileceğini söylüyor.

Ay yüzeyindeki harfler

Öte yandan, Tycho adlı büyük krater içinde Leonard, sekizgen biçiminde yapay bir alan öne sürüyor. Bu sekizgenin üzerinde devasa harflerle PAF yazılmış. Ayrıca Ay yüzeyinde harf biçiminde "kabartmalar" bulunuyor. Bu kabartma harfler arasında en çok A, X ve P görülüyor.

Leonard'ın bulduklarını arasında bundan başka eski Cermen alfabesinden bazı harfler, eski Hindu alfabesindeki S harfi ve bir de İbrani alfabesindeki S harfi var. Leonard bu harflerin, tepelerinden uçan uçandairelere yön göstermekte kullanıldığını düşünüyor.

Aylılar kazılar yapıyor

Leonard'ın Ay'daki kazılar konusundaki görüşleri daha da şaşırtıcı. Leonard, bu kazılarda en çok X biçiminde delgi araçları kullanıldığını söylüyor. Bunlar X harfi biçiminde birleştirilmiş iki tüpten oluşuyor. En büyüklerinin çapı 5 kilometre kadar. Leonard bu delgi araçlarından krater kenarlarında, bayırlarda ve krater tabanlarında bulunduğunu saptamış. Aletlerin ayaklarına zincirle bağlı olan topuzlarla, altlarında kayaların delinip parçalanması faaliyeti yürütülüyor. Gene X biçimindeki başka aletler de çıkarılan toprakları çevreye püskürtüyor.

Leonard, bir dizi X aleti ile 5.800 metre yüksekliğindeki bir dağın sistemli bir şekilde parçalandığını saptamış. Yine Leonard'a göre 6 kilometre çapında kraterler açan X aletleri de var. Leonard, bu işaretin de, orada bir X-delicisinin çalıştığını gelip geçenlere bildirmek amacını güttüğünü söylüyor.

NASA'nın Lunar Orbiter I adlı uzay aracı tarafından 26 Ağustos 1966 tarihinde çekilmiş bir fotoğraf: Ay'ın uzak yönünde bulunan bir çift krater. Leonard, yukarıdaki kraterin sağ üst köşesinde dev bir kepçe gördüğünü söylüyor. Kepçe iki kraterin şemasında, hem kutu içinde, hem de büyütülmüş olarak görülüyor (üstte).

Herodotus sıradağlarını gösteren bu fotoğrafta Leonard, dar üçgen gölgenin, kubbeli bir platforma ait olduğunu ileri sürüyor (sağda).

Ay'daki yapılar

NASA'nın bazı bilgileri gizlediğine inananlardan bir başkası da **Don Wilson. "Gizemli Uzaygemimiz Ay"** adlı kitabında Ay üzerinde garip yapılardan söz ediyor. Üstelik Wilson, kendi hipotezini doğrulamak üzere Apollo bulgularından çok daha fazla yararlanıyor. Wilson, Ay'ın içinin kısmen boş olduğu görüşünde. Wilson'a göre, Ay, evrenin derinliklerinden Güneş sistemine yabancılar tarafından getirilmiş bir uzay aracı.

Ay dev bir uzaygemisi mi?

Wilson, tezini desteklemek için, Sovyet Bilimler Akademisi'nden iki bilim adamının adını veriyor: **Mihail Vasin** ve **Aleksandr Sçerbakov.** Wilson, Sovyet bilim adamlarının 1970 Temmuz'unda **Sputnik** adlı dergide çıkan **Ay, Akıllı Yaratıkların Bir Ürünü** başlıklı makalelerine atıfta bulunuyor. Ay'ın nasıl oluştuğu yolundaki tüm klasik teorilere karşı önemli itirazlar bulunduğunu gözönüne alan Soyvet yazarları, bu yazıda yeni bir iddia

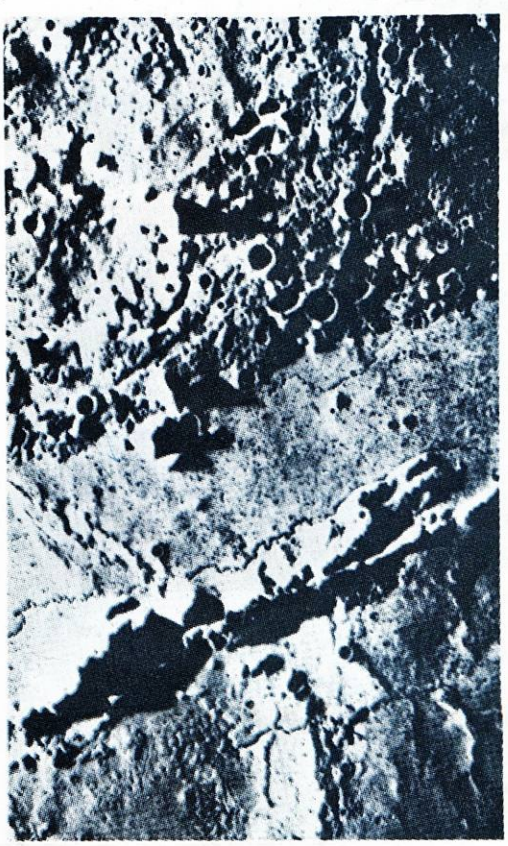

geliştiriyorlar.

Onlara göre Ay, yabancılar tarafından oraya yerleştirilmiş bir uzaygemisidir. Gördüğümüz yüzey de bir dış zardan ibarettir. Asıl yüzey 50 km daha derinde bulunuyor. Yabancı varlıklar, kendilerine 50 km'lik bir yaşama yeri ayırdıktan sonra, 30 kilometre kalınlığında kalıcı bir "dış deri" oluşturmuşlar. Bu dış deri, göktaşlarından korunmak için. Bu sert kabuğun üstünde de, birkaç kilometre kalınlığında gevşek bir tabaka vardır. İşte Ay'ın yüzeyi budur.

Birden fazla Ay

Ama, asıl önemli soru şu: Ay'da hâlâ yaşayanlar var mı? Wilson, bu konuda, **Hans Hörbinger** adlı bir Avusturyalı mühendisin 70 yıl önce ortaya atmış olduğu görüşleri gün ışığına çıkarıyor. Hörbinger'in bu fikirleri, Nazizmin cılız felsefi temelinin de bir parçasını oluşturmaktaydı. Hörbinger, Dünya'nın birden fazla Ay'a sahip olduğuna inanıyordu. Ona göre, şimdiki Ay, bundan yalnızca 13.500 yıl önce oluşmuştu. Bu görüşten yola çıkan Wilson da, şu teoriyi geliştiriyor:

Yabancı yaratıklar, uzayda hasar gören gemilerle geldiler, Dünya'nın bir önceki Ay'ını yeni bir uzaygemisi haline soktular, yeni gemilerine binip gittiler.

Yabancılar Dünya'ya da geldiler

Wilson, bu yabancı yaratıkların Dünya'nın yakınından geçerken Dünya'ya uğradıklarına inanıyor. Bu yabancılar And Dağları bölgesinde, şimdi terk edilmiş olan Tiahuanaco (Wilson'ın çevirisine göre, "mahvolmuş uydu kenti") şehrini kurdular. Wilson, Ay'ın hâlâ yabancı işgali altında olup olmadığını sorusunu da ele alıyor. Wilson, Leonard'ın X-kazıcılarını, süper kepçelerini ya da harf şeklindeki kabartmalarını görmüyor. Ama o da Ay'da "kuleler", "kubbeler" ve "bloklar" saptadığını öne sürüyor. Wilson, Apollo astronotlarının şifreli konuşmalarına Leonard'dan daha çok önem veriyor. Ona göre, normal İngilizce konuşmadan herhangi bir sapma, gerçekleri örtbas etme yolunda bir çaba olarak yorumlanmalıdır. Ne var ki, NASA'nın dürüstlüğü konusunda Wilson'ın kuşkularının doğru olduğu kabul edilse bile, bu yaklaşımla astronotların neyi gördüklerini bilmek olanaksız.

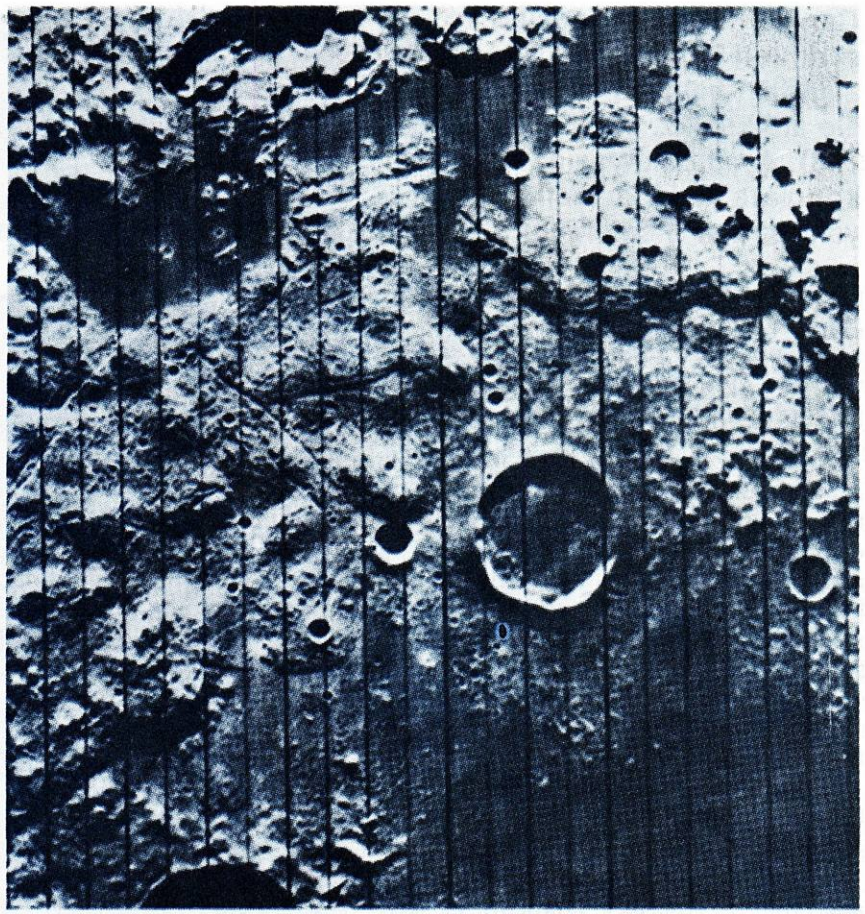

Mare Veris, Mare Orientale ve Kale dağlarını gösteren bu Ay fotoğrafında Leonard birçok önemli özellik görüyor: Leonard'a göre bunlar, akıllı varlıkların kurduğu yapılar. Bunların arasında "inşa edilmiş" bir platform üzerinde duran kubbe ile bir kemerle birleştirilmiş paralel duvarlar da yer alıyor (üstte).

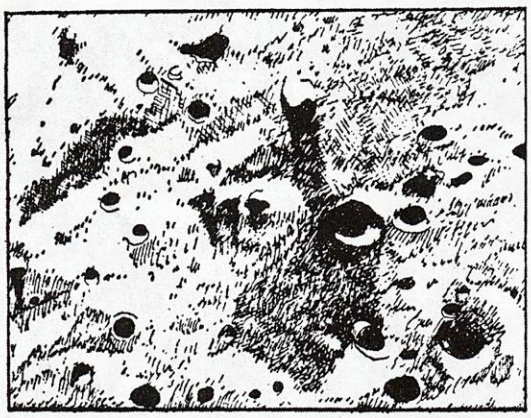

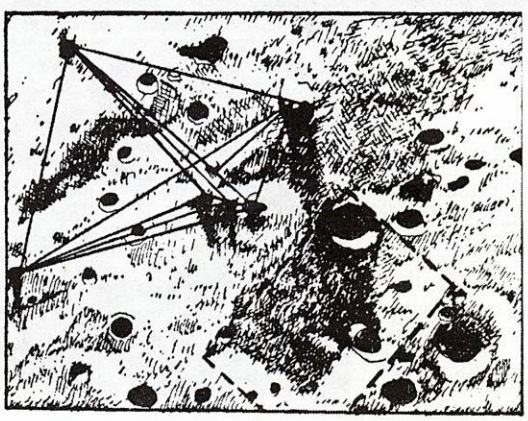

Don Wilson'un "Gizemli Uzaygemimiz Ay" adlı kitabından bir resim. Wilson, Sükûnet Denizi'nin batısına düşen bu kayalar arasında kurulacak geometrik bağlantılarla, bunların akıllı varlıklar elinden çıkmış dikili taşlar olduğunu kanıtlayabileceğini söylüyor (solda).

Gökbilimciler ne diyor?

Gökbilimciler, Ay'ın ölü bir dünya olduğundan, jeolojik bakımdan çok uzun zamadır faaliyet göstermediğinden eminler. Gökbilimcilere göre Ay, hiçbir zaman üstünde yaşam olmamış bir uydudur. Farklı düşünen birkaç kişiye göre ise, geceleri göklerimizi gümüş renkli ışığıyla aydınlatan bu küre, aslında çok daha ürkütücü bir dünya demek. Onlar bu küreyi, uzaydaki kapı komşumuzda yaşayan garip, güçlü yabancıların barınağı olarak görüyorlar.

Bilim adamları Leonard ile Wilson'ın teorilerini çürütebiliyorlar mı? Sayfa: 804'te.

Canlıların ortaya çıkışları ve evrimleri ile ilgili görüşleri ve bu alandaki belirsizliği daha önce ele aldık (Bkz. sayfa 601, 649 ve 708). Aşağıdaki yazıda da bu konulara ilişkin felsefi yaklaşımlar inceleniyor.

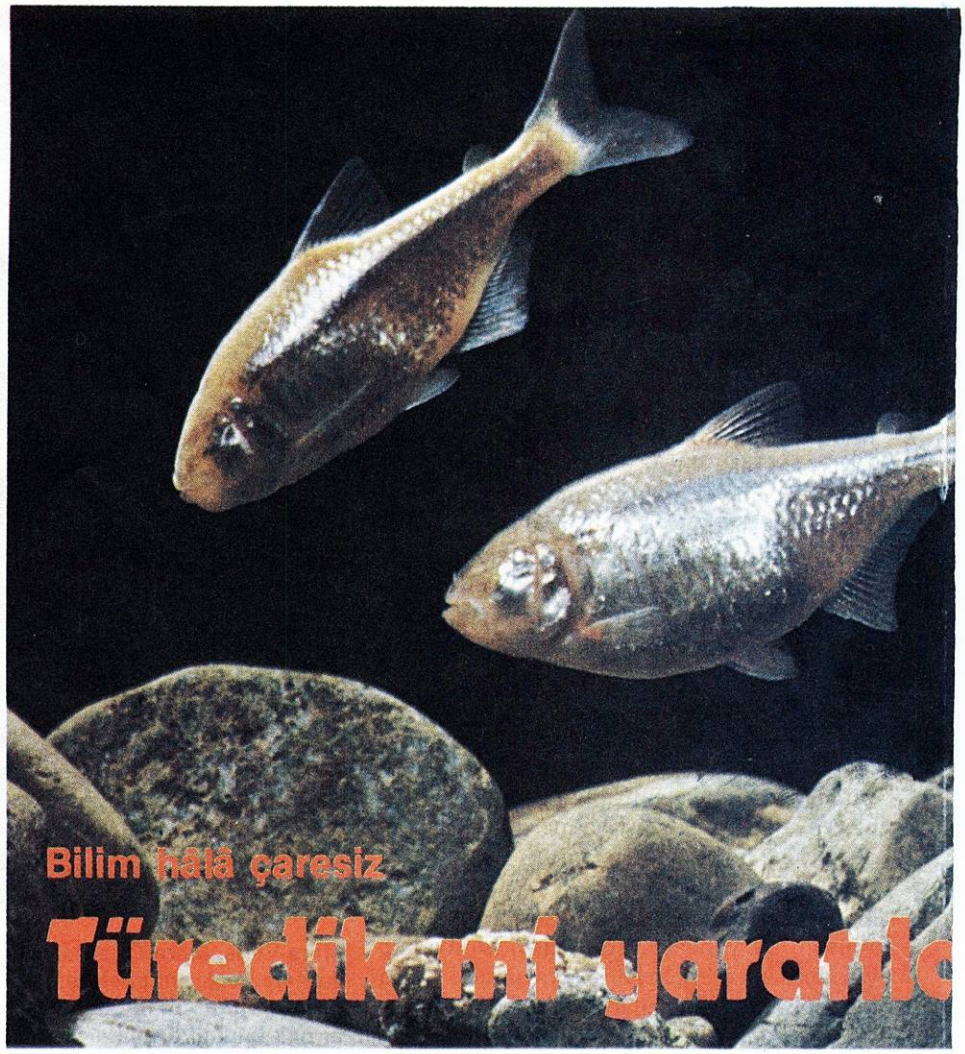

Bilim hâlâ çaresiz

Türedik mi yaratıl

MERCANLAR NASIL BÖYLESİNE çok sayıda, birbirinden bu kadar farklı biçimlere gelebildiler? İlk manolyalar nasıl ortaya çıktı? Ya örümcekler? Onlar ağlarını örmeye nasıl başladılar? İlk kuşlar nasıl uçtu?

Buna benzer sayısız soru ortaya atılabilir. Hele bir düşünelim. Bugün yaşayan böcek türlerinin sayısı bir milyonu aşıyor. Hepsinin de doğuştan belirlenmiş, kendine özgü, karmaşık davranış kalıpları var. Bu kalıplar, böceklerin beslenmesini, varlıklarını sürdürmelerini, eş bulup üremelerini sağlıyor. Evrim süreci, şaşılacak zenginlikte bir yaratıcılık sürecidir. Yaşamın uzun tarihi boyunca, bu süreç, yüz milyonlarca yeni hayvan ve bitki türünün oluşmasını sağladı.

Davranışların tekrarı

İnsan zihni bunu kavramakta güçlük çeker. Davranışların nasıl tekrarlandığını bir ölçüde anlayabiliriz. Ama ilk kez nasıl ortaya çıktıklarını anlayamayız. Doğa, genellikle tekrara dayanır. Hayvanlarla bitkiler, yine genelde, kendi türlerinden organizmalar üretirler: havuçlar havuç tohumundan, yavru gelincikler büyük gelinciklerden, kanaryalar da kanarya yumurtalarından çıkar. Genleri, ana-babalarından miras kalır.

Ayrıca, embriyo evrelerinden yetişkinliğe kadar olan süreç içinde gelişirken, morfogenetik alanlara da "uyabilirler" (Bkz. sayfa 601). Hayvanlar, içgüdüsel davranışlarında, kendilerinden önce gelen sayısız kuşağın eylemlerini ve hareketlerini tekrarlar. Yani, kendilerine miras kalmış alışkanlık patikalarında yürürler.

Farklı türlerin ortaya çıkışı

Evrim süreci içinde belirli türlerde, dünyanın farklı köşelerinde yaşayan başka türlerden türetilmiş biçim ve içgüdüler de ortaya çıkabilir. Örneğin Avustralya'da, yakın zamanlara kadar plasentalı memeliler yoktu. Bunun yerine keseli hayvanların, yani kanguruların içinde bulunduğu grubun evrimi gözlendi. Bu türler, dünyanın başka bölgelerindeki memelilerin karakteristik özelliklerini şaşılacak şekilde kopya ediyorlardı. Keseli kurtlar, kediler, karıncayiyenler, köstebekler, uçan sincaplar ve benzerleri türedi.

Bu keseli hayvanlar muhtemelen, şu ya da bu şekilde, diğer kıtalarda yaşayan hayvanların morfogenetik alanlarına uyum sağladılar. Tabii, uyum sağladıkları bu hayvanlar, kendileri ile kıyaslanacak özelliklere sahip hayvanlardı.

Bir çift kör mağara balığı. Bu balıklar, Meksika'daki karanlık mağaralarda yaşarlar. Onların bu çevrede görmelerine gerek yok. Onun için de gereksiz hale gelen gözleri yok olmuş. Çevresel baskılara bir cevap olarak böyle değişikliklerin meydana gelişini anlamak kolay. Ancak, canlı varlıkların karmaşık biçimlerinin, ilk olarak nasıl ortaya çıktığını kavramak daha zor. Belki de diğer türlerin üyelerine uyum sağlayarak, bazı özellikler geliştiriliyor (üstte).

"Atalar hafızası"

Bazı hayvanlarda görülen atavizm de, benzer şekilde açıklanabilir. Evrimsel atavizm, çoktan nesli tükenmiş hayvanların bazı özelliklerinin, şimdiki türlerde yeniden belirmesi anlamına geliyor. Bu evrimsel atavizm olayları, türlerin, morfik yansıma yoluyla bir çeşit "atalar hafızası"nı kapmaları şeklinde açıklanabilir. Örneğin bazı atlar, tıpkı uzak ataları gibi, çift tırnaklı doğabilir.

Bir Avrupa tarlafaresi (solda) ve Avustralya'da yaşayan bir fare (altta). Bu fare, yavrusunu kesesinde taşıyor. Bu türlerin benzerliği morfik yansıma ile açıklanabilir mi? Biyokimyacı Jacques Monod. Bu bilim adamı, mekanik felsefenin taraftarları arasında yer alır (sağda).

İnsandaki tekrarlama özelliği

İnsan yaratıcılığı için de aynı olgu geçerlidir. Sayısız kişi bisiklete, uçağa, arabaya biner, televizyon ve bilgisayar kullanır. Bunları çalıştırmayı öğrenmek oldukça kolaydır. Hatta bunları uygulamak bile zor sayılmaz. Çünkü bunlar, yerleşmiş birtakım süreçleri izlemekten, daha önce yapılmış olanı tekrarlamaktan ibarettir. Ama bir zamanlar kimse bu makineleri hayalbile etmiyordu. Hepsi de icat edildi. Bunların icatları, yeni imkânları gözönüne getirebilen, kendilerinden önce hiç yapılmamış işler yapan kişilerdi.

Yaratıcılığı nasıl açıklamalı?

Dünyaya yeni bir bilgi veya teori gelmeye görsün, herkes tarafından tekrarlanabilir. Bilim de bize, tekrar süreçlerini anlamakta yardımcı olur. Ama yaratıcılık, tekrarlama ile anlaşılacak bir olay değildir. Yaratıcılık ile bilimin kapsamına girmeyen bir sorun ortaya çıkar. Bu, ancak gerçeğin daha geniş kapsamlı teorileri, yani felsefi teoriler ile kavranabilir.

Dört felsefi sistem

Herkesin dünyayı yorumlamasına yardımcı olan bir felsefesi vardır. İnsan bunun farkında olsa da, olmasa da durum değişmez. İnsanın yaratıcılığı birbirinden tümüyle farklı dört felsefi sistemle açıklanabilir. Bunların birincisi maddeci felsefedir.

"Her şey maddedir"

Maddeci felsefe, yalnızca maddenin gerçek olduğu varsayımına dayanır. Bu felsefeye göre, sonuçta her şey, madde ve onun hareketleri ile açıklanabilir. Mekanik yaşam teorisi ve yeni-Darwinci evrim teorisinin altında yatan felsefe de budur (Bkz. sayfa 649). Bir moleküler biyolog olan **Jacques Monod,** bu görüşü, **"Rastlantı ve Gereklilik"** adlı kitabında açık ve net bir şekilde açıkladı.

Madde yasaları da değişebiliyor

19. yüzyılda maddeci öğreti oldukça açıktı. Maddenin, katı haldeki atomlardan meydana geldiği düşünülüyordu. Tıpkı minik bilardo toplarına benzeyen bu atomların hareketi, kesinlikle fizik yasalarına bağlıydı. Çağdaş fizikteki ilerlemeler, bu basit görüşün değişmesine neden oldu. Artık atomların başka zerreciklere bölündüğü, hatta bunların da daha küçük zerreciklerden oluştuğu biliniyor.

Üstelik bu zerreciklerin artık katı cisimler değil, sürekli titreşen enerji biçimleri oldukları kabul ediliyor. Fiziki değişikliklerin, tümüyle saptanabilen nedenlerden kaynaklandığı da düşünülmüyor. Her şeyde bir bilinmezlik unsuru var. Böylece maddecilik eskisinden çok daha belirsiz hale geldi.

Çünkü şimdi maddenin tam anlamıyla ne olduğunu ya da nasıl davrandığını kesinlikle söylemek mümkün değil.

"Tanrı ve ruh yok!"

Yine de maddeci görüşü savunan birçok kişi, temel bir inanca hâlâ dört elle sarılmış durumda. Onlara göre Tanrı da, ruh da yok. Daha doğrusu, hareket halinde maddeden başka bir şey yok. Sonuç olarak, insan zihninde beynin fiziki işlevlerinden başka herhangi bir şey olmadığını savunuyorlar. Ayrıca zihnin insan davranışı üzerinde hiçbir etkisi olamayacağı iddiasındalar. Çünkü, yine onlara göre, zihin, fizik ya da kimya alanlarıyla tahlil edilemiyor. Bilince ise, beyindeki değişikliklere paralel olarak hareket eden bir tür gölge gözüyle bakılıyor. Ya da bilinç, sinirlerin kimyasal ve elektriksel faaliyetinin açıklanamayan bir yanı sayılıyor.

Zihin ile bedenin ilişkisi

Zihnin aslında maddeden oluşmadığı, ama yine de bedenle karşılıklı olarak birbirlerini etkiledikleri düşüncesi, maddeci görüşten daha akla uygundur. Bu görüşe düalizm, ya karşılıklı etkilenme görüşü denir. En tanınmış savunucularından biri de, düşünür Sir **Karl Popper**'dir.

Zihin ile bedenin etkileşmesi, sürücü-otomobil örneğiyle anlatılabilir. Sürücünün otomobili kullanışı, yani direksiyonu çevirmesi, vites değiştirmesi, hızlanması ve frene basması, aracın hareketini etkiler. Öte yandan, yolda olup bitenler ve arabanın içinde, kontrol panosundaki göstergelerin işaret ettiği değişiklikler ise, sürücünün kararlarını ve yaptıklarını etkiler.

Aynı şekilde, zihin, bedeni kontrol eder. Dış dünyada olup bitenler ile bedenin kendi içindeki gelişmeler de, zihne etkide bulunur. Ancak zihinde olanların hepsine paralel olarak beyinde değişiklikler görülmesi şart değildir. Arabadaki değişiklikler de, sürücünün aklından geçen her şeye paralel olmak

Bu Japon maymunları, sıcak kaynak suyuna gömülerek kışın soğuğundan korunmayı öğrendiler. Evrimin yaratıcı sürecinde bir sonraki gelişmenin ne olacağını tahmin etmek güç. Alışkanlıklardaki değişiklik, yeni fiziki özelliklere ve belki de yeni bir türe mi yol açacak? (solda)

Düşünür Henri Bergson (1859-1941). Bergson, dünyadaki canlı varlıklarda görülen şaşırtıcı çeşitliliğin, ancak yaratıcı bir gücün varlığıyla açıklanabileceğine inanıyordu. "Elan vital" adını verdiği bu yaratıcı güç, evrim sürecini de ilerleten bir güçtü (üstte sağda).

Bir eroin müptelâsı. Vücuduna zerk ettiği eroin, zihni durumunda olağanüstü değişiklikler yapıyor (sağda).

zorunda değildir. Örneğin, arabayı durdurup, motoru da çalışır halde bırakarak bir haritayı inceleyebilir. Böyle koşullarda, motorun titreşimi ile, güzergâhını saptamaya çalışan sürücünün düşünceleri arasında doğrudan bir ilişki olmadığı açıktır.

Zihnin bağımsızlığı

Yani zihin, beyinden bağımsız olarak işlev görebilir. Ama ancak beyin aracılığıyla harekete geçer. Sürücü de otomobilden bağımsız olarak işlev görebilir. Ama yalnızca o aracı kullanarak arabayla dolaşabilir.

Zihnin bağımsızlığı düşüncesi benimsenirse, insanların yaratıcılığı da farklı bir biçimde açıklanabilir. O zaman bu özellik, zihnin güçleri ile açıklanabilir. Maddecilerin sandığı gibi, zihin içindeki tesadüfi olaylarla açıklanması gerekmez. Eğer zihnin yaratıcı bir faaliyeti olduğu kabul edilirse, bir ihtimal daha ortaya çıkar. Bu durumda, yalnızca insanda değil, gelişmiş hayvanlarda da yeni davranış kalıplarının ortaya çıkmasının, zihni süreçlere bağımlı olduğu düşünülebilir. Hatta fazla gelişmemiş olan hayvanlarda bile, bir dereceye kadar böyle bir ilişki kurulabileceği söylenebilir.

Yaşamdaki yaratıcı ilke

Üçüncü tür felsefi görüş ise, maddeciliği tümüyle reddeder. Bu görüşe göre, yaşamın içinde, fizik yasaları ile açıklanamayacak bir yaratıcı ilke vardır. Hayvanların ve bitkilerin yeni biçimlere bürünmelerine yol açan da, bu yaratıcı ilkedir. Türlerin şaşırtıcı çeşitliliğine yine bu ilke neden olur. Yeni içgüdülerin temelinde yatan da budur. Gelişmiş hayvanlarda, zekâlarının kaynağı olarak etkisini daha açıkça gösterir. İnsan zihni vasıtasıyla da, yeni düşüncelere esin kaynağı olur.

Sir Karl Popper, beden ile zihnin karşılıklı olarak birbirini etkilediği teorisini öne sürenlerden biridir (altta).

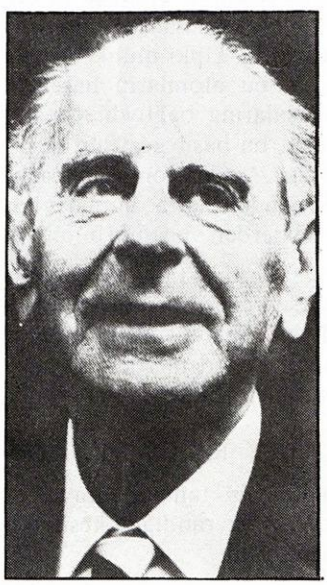

Bu felsefi görüşün en tanınmış temsilcisi **Henri Bergson**'dur. Bergson, **Yaratıcı Evrim** adlı kitabında hayati bir içgüdüden söz ediyordu. Ona göre, evrim sürecinin ardındaki itici güç, bu içgüdüydü.

Böyle bir yaratıcı ilkenin sürekli etkinlik gösterdiğini varsaymaya gerek yok. Organizmalar, çoğu zaman yalnızca atalarının biçimlerini almakla yetinirler ve aynı davranış kalıplarını tekrarlarlar. Ama bazen bunu yapmaları engellenir. Belki kendilerini anormal bir çevrede bulmuşlardır. Belki de, normal gelişmelerine sekte vuran genetik bir kusurları vardır.

Tesadüfi genetik mutasyonlar nedeniyle kusurlu görüşle doğan hayvanları düşünün. Çoğu kez bunlar ölüp giderler. Ama bazen bir tanesi, yeni bir davranış biçimi geliştirebilir. Örneğin, işitme duyusuna, kendi türünden normal hayvanlardan daha fazla bağımlı olur. Böylece de, karanlıkta daha rahat hareket ederler. Sonunda bu özellik geceleyin, ya da karanlık mağaralar gibi çevrelerde bir avantaja sahip olmasına yol açabilir. Hal böyle olursa, bu yeni davranış kalıbı doğal seçim ilkesiyle de onaylanmış demektir.

Yeni koşullara uyum

Ancak, şunu da gözden kaçırmamakta yarar var. Bu yeni davranış kalıbı, DNA'daki tesa-

düfi bir mutasyona tepki olarak doğdu. Ama yalnızca bu konu mutasyonla açıklanamaz. Bu noktayı daha açıkça görmek için, insanların yaralanma olaylarına gösterdiği tepkileri düşünün. Örneğin bir kişi kaza sonucu sakat kaldı ve normal bir meslekte çalışamıyor. Bunun üzerine resim yapmaya, etkileyici sanat eserleri yaratmaya başladı. Kazada yaralanması, bir anlamda resim yapmasının nedeni oldu. Çünkü başka türlü resim yapmak aklından bile geçmezdi. Ama yeni koşullarına karşı yaratıcı tepkisi, yaranın doğrudan bir fiziki sonucu değildir.

Hayvanlarla bitkilerin tesadüfi mutasyonlara karşı yaratıcı tepkilerini de aynı şekilde değerlendirmek gerekir. Bu tepkiler de, onların DNA'larındaki değişikliğin basit bir fiziki sonucu değildir. Mutasyonlar ve değişen çevreler, organizmaları mücadeleye davet eder. Ancak organizmalar, bu durumlarda yaratıcı bir biçimde tepki gösterebilecekleri gibi, göstermeyebilirler de. Burada da başka koşullarda olduğu gibi, ihtiyaç, icadın anası olur. İcatların tümünün başarılı olduğu sanısına da düşmemek gerek. Çoğu başarılı değildir. Bunlar, doğal seçim tarafından ayıklanıp giderler.

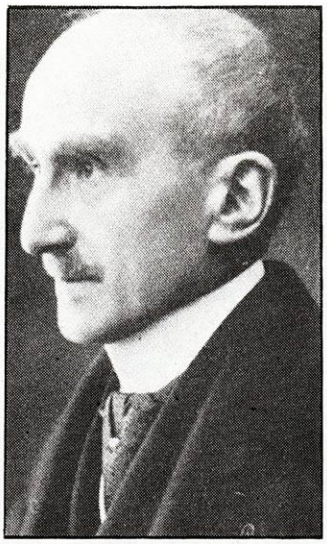

Daha fazla bilgi için:

Türlerin Kökeni, Charles Darwin, Onur Yay. 1976.

İnsanın Türeyişi, Charles Darwin, Onur Yay. 1978.

Evrim Teorileri ve Mutasyonlar, İsmet Hasenekoğlu, Yeni Asya Yay. 1977.

Davranışlarımızın Kökeni, Serol Teber, Sorun Yay. 1978.

Evrim-Üretim (tez ve antitez teoriler), Bilim Araştırma Merkezi, 1980.

Yaradılış ve Evrim Teorileri, Mustafa Genç, Beyan Yay. 1983.

Doğa ve "Tanrının bedeni"

Evrimsel yaratıcılığın doğanın bünyesinde var olan bir yaratıcılık ilkesine bağlı olduğu görüşü, kendiliğinden, evrimin herhangi bir belirli amacı olduğu anlamına gelmez. Bu görüş, söz konusu yaratıcılığın ifade bulduğu Evren'in başlangıcını da açıklamaz. Bu felsefe aslında bir tür tümtanrıcılığın (panteizm) simgesidir. Burada, tabiat, sürekli olarak gelişen ve kendini yaratan bir Tanrı'nın bedeni gibi görülür. Ama bu Tanrı, herhangi bir nihai amacı ya da hedefi olmaksızın, daima bilinmeyene yöneliktir.

Bilinçli bir hedef

Dördüncü felsefi görüş, öncekilerin tümünü kapsar: Maddecilik gibi, maddenin gerçekliğini kabul eder. Karşılıklı etkilenme görüşü gibi, zihnin gerçekliğini kabul eder. Tümtanrıcılık gibi, doğanın bünyesindeki yaratıcılığın varlığını da kabul eder. Ancak bu görüş, evreni aşan yaratıcı bir bilincin varlığına işaret ederek, bir adım daha atar. Bu bilinç, evrenin varlığının ve ona hâkim olan yasaların da kaynağıdır.

Tanrısal bilinç, aynı zamanda evrim sürecinin giderek daha bilinçli bir şekilde ona doğru çekildiği bir hedef oluşturur. **Teilhard de Chardin,** bu Hıristiyan evrimci felsefesini öne sürdüğü **İnsan Fenomeni** adlı kitabında bu son derece bilinçli hedefe "Omega noktası" adını veriyor.

Hangi görüşü tercih etmeli?

Böylelikle evrim, hem evrenin içinde, hem de ötesinde olan bir Tanrının yaratıcı etkinliği ile yorumlanmış oluyor. Bu yorum, bilimsel olarak saptanmış olgulara, en az yukarıda ele alınan üç görüş kadar uygundur. Bilimin kendisi, bu dört görüşten herhangi birinin tercihi için bir temel oluşturmuyor. Öyleyse bu tercih tamamen kişiseldir ve tümüyle inanca dayanır.

Fikirlerden kasların hareketine

Yeni-Darwinciliğin eğlendirici olan yanlarından biri de, kendi kendisiyle çelişme eğilimidir. Bizzat Darwin, insan zihnine güvenilip güvenilmeyeceği konusunu merak ediyordu. Çünkü, onun inancına göre insan "En geri hayvandan" geliyordu. Darwinci teoriye göre, zihnin, varlığını sürdürme aracı olarak evrinmiş olması gerekir. Yoksa herhangi bir gerçeğe ulaşma potansiyeli olan yaratıcı bir etmen değildir. Eğer durum böyleyse, mekanik teori yanlısı biyologların, kendi teorileri de dahil, hiçbir bilimsel teoriye inanmalarının nedeni yok demektir. Çünkü insan zihni, "işe yaramaz" bir evrim kazasından başka bir şey olamaz.

Bu öneriler arasında en şaşırtıcı olanı ise, bilincin fiilen var olmadığı yolundaki öneridir. Bilinç yoktur, çünkü fizik ya da kimya bunu teşhis edemez. Nörolog **L. S. Kubie,** *"Fiilen böyle bir şey yoktur"* diyor. Filozof **Michael Polanyi,** insanlara "hissiz otomatlar" gözüyle bakmanın saçmalığına karşı çıkınca, nörolog **R. W. Gerard,** hemen şu cevabı verdi: *"Bildiğimiz bir şey var, fikirler kasları harekete geçirmez!"* Dedikleri doğru olsaydı, Gerard tek kelime etmekten aciz kalırdı.

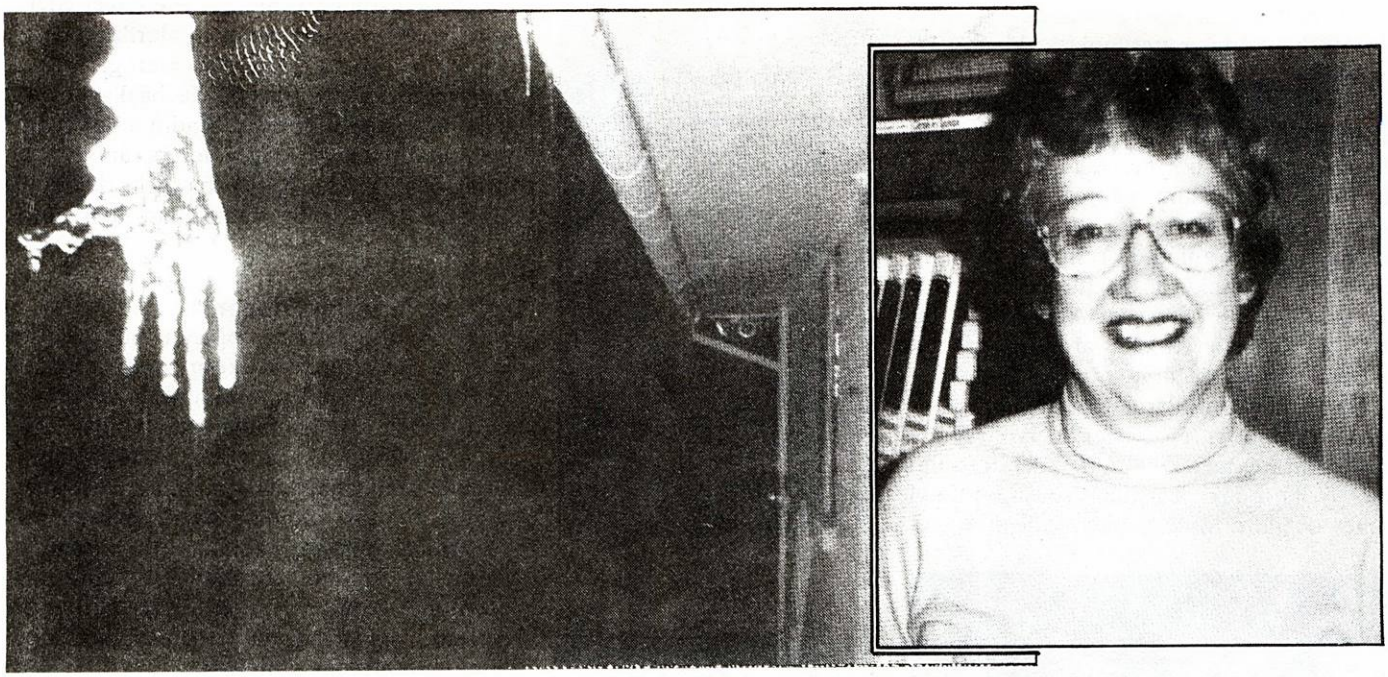

Öldüren ve güldüren tesadüfler

Bir bebek 14. kattan bir adamın üstüne düşüyor. Aynı olay 1 yıl sonra aynı şartlarda tekrarlanıyor. İngiltere'de Keep Hatch adındaki bir okula gökten yumurta yağıyor. Bu tür sayısız örnek var. Tüm olayları düzenleyen ve yönlendiren nedir? Aşağıdaki yazıda bu ilginç zamanlama olayları inceleniyor.

YIL 1979. Soğuk bir kış sabahı. Michiganlı Bayan Carol Alspaugh, mutfağında sabah kahvaltısı hazırlıyordu. Birden korkuyla irkildi. Mutfak penceresinin pervazından kocaman bir buz sarkıyordu. İşin korkunç tarafı, sarkan buz, tam bir el şeklindeydi. Bir insan eli. Hem de sakat bir el. Bu, çok garip bir rastlantıydı. Çünkü, Bayan Alspaugh'un ablası tam da o gün elinden ameliyat olacaktı. Yoksa, bu, göklerden gelen bir işaret miydi? İşaretin anlamı birkaç saat sonra ortaya çıktı. O gün doktorlar, Bayan Alspaugh'un ablasını ameliyat edemediler. Çünkü kadın aynı gün kolundan yaralanmıştı. Neden mi? Kadının koluna bir buz parçası saplanmıştı da ondan.

9 Şubat 1979 sabahı. Michigan'lı bayan Carol Alspaugh (üstte sağda), mutfak penceresinin pervazında el şeklinde bir buz gördü. Bu olay çok dikkatini çekti. Çünkü, o sabah ablasını ameliyata götürecekti. İki saat sonra, şunları söylüyordu: "Bu, acaba bana göklerden gelen bir işaret miydi? Belki de. Çünkü, doktorlar ablamı ameliyat edemediler. Koluna saplanan bir buz yeni bir yara açmıştı!" (üstte).

"Kozmik şakacı"

Böyle bir olay karşısında ne düşünürsünüz? Kiminin tepkisi şöyle olur: Ablasının ameliyatını kaygı ile düşünen kadın, buz parçasını elbette el biçiminde görecektir. Diğer bazıları ise bu hikâyeye inanırlar. Ama onlar da bunu bir rastlantı kabul ederler. Milyonda bir olasılıkla gerçekleşecek bir rastlantı. Ama böyle olayların ardında bir "zekâ" olduğunu düşünenler hiç de az değil. Bu tuhaf olaylar sanki bizimle alay eder gibidir. O yüzden, onların ardındaki güce "kozmik şakacı" ya da "evrenin büyük şakacısı" adı veriliyor. Üstelik, bu büyük şakacı, sanıldığından çok daha etkilidir.

İlginç "tesadüfler"

Kozmik şakacının, insanlara oynadığı oyunlar öylesine değişiktir ki. Örneğin, İngiltere'de Kazaları Önleme Derneği'nin başına gelenler çok ilginçtir. Dernek 1968'de bir sergi düzenledi. Serginin yapıldığı bina paldır küldür çöküverdi.

Yorkshire'lı mağaza hırsızının başına gelenler de çok ilginçtir. Adamcağız bir süpermarkete girdi. Tam "sanatını icra etmeye" başlarken, sekiz çift el yakasına yapışıverdi. Meğerse o süpermarkette mağaza dedektiflerinin yıllık toplantısı yok muymuş! Böylesi "rastlantılar", ancak sıkıntıdan patlayan kozmik şakacının işi olabilir.

Gökten yağan yumurtalar

Bir diğer garip örnek de Berkshire'dan. 1974 yılı sonlarında İngiltere'nin bu yöresindeki bir okula yumurta yağdı. Evet, masmavi, bulutsuz bir gökten birden yumurtalar düşmeye başladı. Bu "yağmur" birkaç gün sürdü. Arabalar, damlar, okul bahçesi, hep yumurta içinde kaldı. Yöre halkı, bu olaya "UFO" adını taktı. Ancak bu UFO, uçandaireler değil, "Bilinmeyen Uçan Omletler" anlamına geliyordu. Bölge havacılık dairesine soruldu. Uçan omletlerden haberleri yoktu. Asıl ilginç rastlantı ise şuydu: Oku-

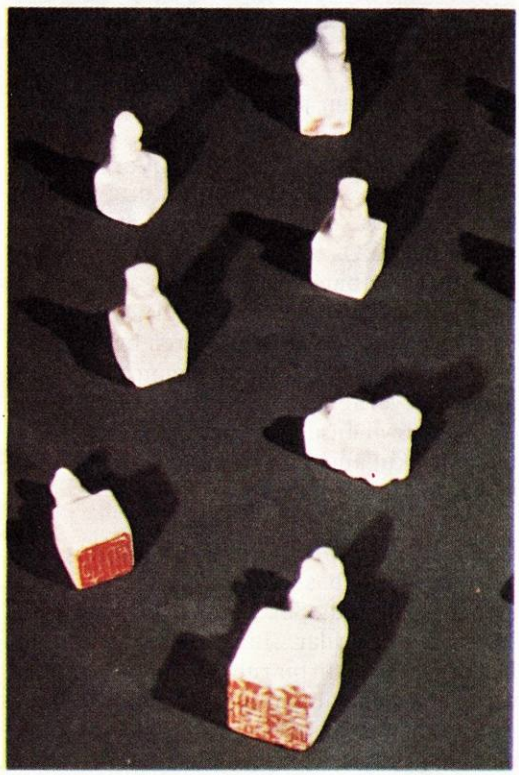

İngiltere'nin Berkshire yöresinde okulun öğrencileri, masmavi gökten birdenbire yağmaya başlayan yumurtaları gösteriyorlar. Okulun adı, Keep Hatch, yani "Folluğu Hazırla" idi (üstte).

M.Ö. 500 yılından kalma Çin mühürleri. Bu mühürler 18. yüzyıl sonu ile 19. yüzyıl başlarında İrlanda'da bulundu. Orada ne işleri vardı? Bu sorunun cevabı bulunamadı. O tarihlerde İrlanda ile Çin arasında ticari bir ilişki de yoktu. Acaba bu mühürleri oraya "kozmik şakacı" mı koydu? (solda)

Bay Fang mı kendine bir meslek seçti, yoksa mesleği mi bay Fang'ı seçti? (altta)

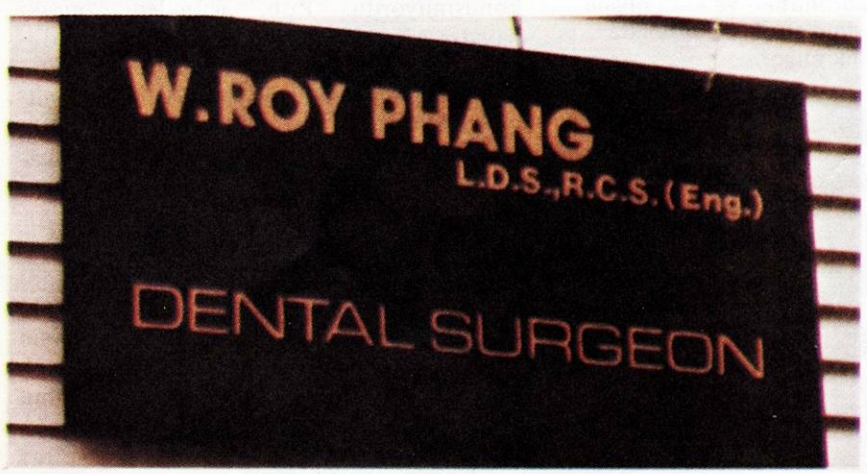

lun adı Keep Hatch'ti. Bu, İngilizcede "Kale Kapısı" anlamına geliyordu. Ama, bu kelimeler, aynı zamanda "folluğu hazırla" anlamına da gelir. Kısacası, gökten yumurtalar folluğa düşmüştü. Kozmik şakacının yeni bir oyunu!

Gökten yağan ilginç nesneler

Tarih boyunca, insanın başına gökten neler yağmıştır neler. Amerikalı ünlü "gariplikler uzmanı" **Charles Hoy Fort** bu konuda esaslı araştırmalar yaptı. Listesindeki en ilginç "yağmurlar" şunlar: Balık yağmuru (Bkz. sayfa 310), kurbağa yağmuru, taş, böcek, mühür yağmurları. Bunların en tüyler ürpertici olanı da, kuşkusuz, insan eti parçalarının yağmur halinde gökten yağmasıydı.

Fort, insan aklına meydan okuyan tüm bu garipliklerin listesini tuttu. Bilginler arasında kavga çıkaracak olayları ortaya atmaya bayılırdı. Evren'in büyük şakacısı ile insanoğlunun ilişkisini kurcalayıp durdu. Fort, belki de tüm insanların onun birer oyuncağı olduğunu söylüyordu. Evet, yaptığı şakalar bazen acımasızdı ama, çocuklar da bazen acımasız ve zalim değil midir?

Bir kelime oyunu ile...

İşte zalim bir şaka örneği: 26 Kasım 1911 tarihli **New York Herald** gazetesinde korkunç bir cinayetin hikâyesi yer alıyor. Sir **Edmundbury Godfrey,** vahşice katledilmişti. Cinayetin işlendiği yerin adı Greenberry Hill idi. Yani, Yeşil Böğürtlen Tepesi. Aynı gazetenin sonraki sayılarında ise, cinayet suçuyla üç kişinin tutuklandığı ve asıldığı yazılıydı. Bu üç kişinin soyadları şöyleydi: **Green, Berry** ve **Hill.** Yani, Greenberry Hill'de bu korkunç cinayetleri işleyenler: Bay Green, Bay Berry ve Bay Hill. Herhalde Evren'in büyük şakacısı, burada korkunç bir kelime oyunu yapıyordu.

14. kattan adamın üstüne...

John Michell ve **Robert Rickard** adlı iki yazar, kozmik şakacının böylesi acımasız oyunlarından ikisini anlatıyorlar:

Detroit'te bir bebek 14. kattan, **Joseph Figlock** adlı bir adamın üstüne düştü. İkisi de kurtuldu. Rastlantı bu ya, Joseph Figlock bir yıl sonra aynı kaldırımda yürürken, aynı çocuk yine 14. kattan onun üstüne düştü. Bebekle adam yine kurtuldular. Ama böylesi rastlantılar her zaman mutlu sonla bitmiyor. Bermuda'da iki kardeş, tam bir yıl ara ile, aynı yolcuyu taşıyan, aynı şoförün kullandığı, aynı taksinin altında kalarak öldüler...

Her çağda kimlik değiştiriyor

Öte yandan, ömürleri bir trajediden ibaret olan insanlar, hatta böyle aileler vardır. Ünlü **Kennedy**'lerin başına gelenleri herkes bilir. Bu korkunç trajedilerin şeytan işi olduğu söylenip durdu. Normalötesi olaylar ile ilgilenen birçok ciddi araştırmacının vardığı ortak bir görüş var: Kozmik şakacı her çağda, kendisinden ne bekleniyorsa, o kılığa giriyor. Örne-

ğin Ortaçağ'da karşımıza ya şeytan çıkar, ya da cinler padişahı! Günümüzde ise ruh çağırma seanslarında gelen ruhların varlığı söz konusu. Bir de kara elbiseli adamlar var (Bkz. sayfa 564).

Bir bilim adamının sonu

James MacDonald, çok saygı gören, ünlü bir bilim adamıydı. Bir uçandaireyi dünyaya inerken görmüştü... Gördüklerini dünyaya açıklamaya karar verdi. Doğruyu söylediğine göre, korkacak ne vardı? Ama, umduğu gibi olmadı. Bir bilimsel konferansta, konuşmacıyla bir konuda ters düştü. Bu da onun felaketi oldu. Meslekdaşlarından biri onu kötü yerinden yakaladı. Bir uçandaire gördüğünü söyleyen adamın sözlerine kimsenin inanmayacağını söyledi. Konferansa katılan diğer bilim adamları da, Mac Donald'a güldüler ve onu alaya aldılar. O güne kadar tamamen normal kabul edilen bu saygıdeğer bilim adamı da, evine gidip kendini vurdu.

Bir diğeri de intihar etti

Uçandairelerle ilgilenen bir başka ünlü bilim adamı da **Morris K. Jessup** idi. Bu uğraşısı yüzünden üniversite hayatı mahvoldu. Bununla da kalmadı. Toplum tarafından reddedildi. Sonunda intihar ederek öldüğü anlaşıldı. Adamcağızın hangi şartlar altında kendini öldürdüğü bugün bile anlaşılabilmiş değil. Hatta, Jessup'la ilişkisi olan başka bilim adamlarını bile felaketler bekliyordu. Onun en değerli belgelerini elinde bulundurmakla övünen uçandaire araştırmacısı **Stephen Yankee,** tam bu başarısını kutlarken, evinin cayır cayır yandığına tanık oldu. Belgeler de kül olup gitti. Bu bir rastlantı mıydı, yoksa bir misilleme miydi? Bu olayda da yine kozmik şakacının parmağı vardı herhalde.

Operation Trojan Horse adlı kitabın yazarı John Keel (altta), çok eski bir düşünceyi canlandırdı. Cinlere benzeyen, istediklere zaman şekil değiştiren ve insana durmadan oyun oynayan garip yaratıklar var mıdır? Yuvalarındaki kuşlara saldıran ve onların yumurtalarını çalan yaramaz periler (üstte solda). John Anster Fitzgerald'ın 19. yüzyıl tarihli tablosundan (üstte sağda). Daniel Maclise'ın tablosunda, peri yardımcılarıyla birlikte insanlara kötü oyunlar oynayan Pan. Keel'e göre bütün bunlar, temel doğa güçlerinin belirtileri. Aynı cinler ve periler, yazara göre, uçandaire astronotları ve kara giysili adamlar olarak ortalıkta fink atıyor.

İnsanı mahvetmeyi mi amaçlıyor?

Bu konuda en şaşırtıcı görüşleri ortaya atanlardan biri de, Amerikalı araştırmacı-yazar **John Keel. UFOs Operation Trojan Horse** adlı kitabında, yabancı yaratıkların her kılığa girebildiklerini söylüyor. Geçmişte cin, peri, melek, şeytan gibi kılıklara giren bu yaratıklar, Keel'e göre şimdi de çağımız insanını mahvetmeye uğraşıyor. Bunun aracı olarak da 20. yüzyıl insanının uçandairelerle olan merakını kullanıyor. İnsana acı çektirmenin yeni yollarını deniyor ve buluyor.

Öbür dünyada Almanca konuşulmuyor!

Yirminci yüzyıl başlarında ruh çağırma hareketi çok yaygındı. Şakacılar da bu meraktan az yararlanmadılar. Bir örnek ele alalım: Londra'da yapılan bir ruh çağırma seansında, uzun uğraşlar sonunda, bir Alman kadının ısrarla çağırdığı babasının ruhu, sonunda masaya geldi. Ne var ki, adam artık Almanca konuşmuyordu. Ruh, ölümden sonraki hayatta Almanca'nın modasının geçmiş olduğunu söyledi. Şimdi, birçoklarına göre bu olay, medyumun sahtekârlığını ortaya koyar. Oysa, belki de durum tamamen başkaydı. Bu, medyumla alay etmek isteyen büyük bir şakacının işi olamaz mıydı?

Sahtekâr bir medyum mu?

Medyumların inandırıcılığı konusunda insanı kuşkuya düşüren başka olaylar da var. Ünlü fizikçi ve psişik araştırmacı Sir **William Crookes**'un yanında çalışan **Florence Cook** adlı genç hanım, birçok seansta medyumluk yaptı. Onun aracılığı ile **Katie King** adlı kadının ruhu çağırılıyordu. Yalnız burada biraz

garip bir durum vardı.

Merhum Bayan Katie'den kalan birkaç eski fotoğraf, medyum Bayan Cook'a müthiş benziyordu. Hatta bu benzerlik öylesine açıktı ki, Katie'nin, kıyafet değiştirip paçavralar giymiş medyum olduğuna herkes bahse girebilirdi. Ama öte yandan, Sir William Crookes ve Psişik Araştırma Kurumu'nun öteki üyeleri, bu kanıda değildiler.

Onlara göre, merhum Katie, simsiyah saçlı bir esmer güzeli idi. Oysa Bayan Florence Cook, pembe-beyaz tenliydi. Üstelik Florence'in kulakları delikti, Katie ise ömründe küpe takmamıştı. Ayrıca, Katie'nin boyu çok daha uzun olduğu gibi, parmakları da daha uzun ve inceydi. Üstüne üstlük, çeşitli tanıklar, 29 Mart 1874 günü iki kadını bir arada görmüşler, aralarındaki bu ayrılıkları da fark etmişlerdi.

Ruh çağırma seanslarında

1960'larda bir medyumun başından da çok garip bir olay geçti. **Bernie Flint** adlı medyum, ölülerin sesiyle konuşuyordu. Medyumun vücudundan çıkan ektoplazma maddesi (Bkz. sayfa 617) ile bir "ses kutusu" meydana geliyordu. Çoğu ünlü olan bu ölmüş kişiler de bu kutuya konuşuyorlar, sesleri kaydediliyordu. Bu çok inandırıcı bir durumdu. Yalnız, bir soru işareti akılları kurcalıyordu. Ölmüş olan bu ünlü kişiler, hayatlarında uzmanı oldukları konuları neden artık hatırlamıyorlardı? Bunu bilen yok. Pek ünlü hikâye ve oyun yazarı **Oscar Wilde**'ın ruhu, niçin eski esprilerini bir kenara bırakmıştı? Kadın doktorların öncüsü **Elizabeth Anderson**'ın sağlık konularında söyleyecek hiç sözü kalmamış mıydı?

Ruhların sesini kaydetme seansları üzerine birçok araştırma yapıldı. Medyumun karnından konuştuğundan şüpheleniliyordu. Araştırmalarda, herhangi bir yerde gizli bir teyp olup olmadığına da bakıldı. Medyum Flint, her iki soruşturmadan da yüzünün akıyla çıkmasını bildi.

Birdenbire gökten düşen ve gökbilimci Richard Griffiths'in yaralanmasına, hatta ölmesine ramak kalan dev buz parçasının bir bölümü. 2 Nisan 1973 tarihinde cereyan eden bu garip olaydan sonra, Griffiths, özel filtreler kullanarak bu buzun yapısını incelemeye girişti. Fakat bunun ne olduğu bugüne kadar tam bir sır olarak kaldı (altta).

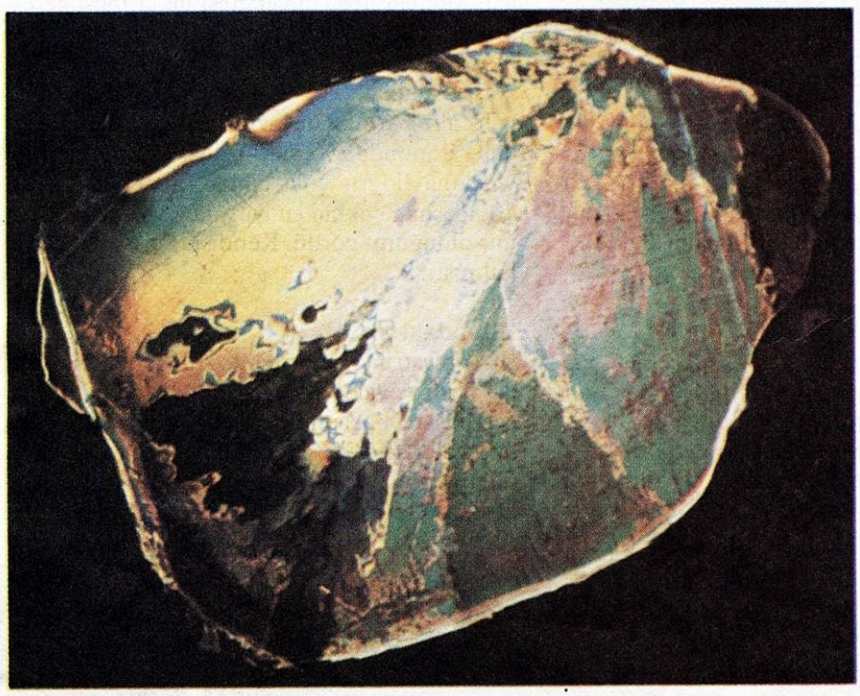

Daha fazla bilgi için:

The complete books of Charles Fort, Charles Fort, Dover Pub. 1974.

Operation Trojan Horse, John Keel, Abacus, 1973.

Phenomena: a book of wonders, John Michell ve Robert Rickard, Thames and Hudson, 1977.

The book of heroic failures, Stephen Pile, Routledge and K. Paul. 1979.

Loch Ness Canavarı da şaka mı?

Büyük Şakacı'nın en büyük oyunlarından biri de, Loch Ness gölü canavarıdır. İskoçya'daki bu gölde kocaman ve kapkara bir canavar göründüğü söylenir. Toplumun en saygın kişilerinden birçoğu, canavarı gördüğünü ileri sürerek fotoğraf makinesine sarılır. Ama çektikleri resimlerin genellikle ya çok bulanık, ya da montajlanmış gibi olduklarından şüphelenilir. Öyle ki, onların, canavarı gördüklerine kimse bir türlü inanmaz. Hatta, bununla da kalmazlar, bu canavarı gördüğünü söyleyen kişilerle alay ederler.

İlginç zamanlamalar

İnsanları hep gülünç duruma düşüren kozmik şakacı, bazen müthiş zamanlama oyunları yapar. **Robert Rickard** ile **John Michell**, ilginç bir liste sunuyorlar:

22 Nisan 1949 tarihli bilim dergisinde belirtildiğine göre, özellikle balıklar ile ilgili incelemeler yapan bir bilim adamının başına Missisipi'de gökten balık yağdı. Yanık ölümleri üzerinde uzman olan Doktor **W. M. Krogman,** tatil yaparken, bir gece Bayan **Reeser**'ın kendi kendine tutuşup kül olmasına şahit oldu.

2 Nisan 1973 gecesi, İngiltere'nin Manchester kentinde dolaşmaya çıkan bir meteoroloji uzmanının yanı başına gökten koca bir buz parçası düştü. Meteoroloji dergisinin Eylül 1975 sayısına göre, dünyaya düşen buz olaylarının en ilginci buydu.

Meteoroloji uzmanı, buzu parçaladı. Onun üzerinde bir sürü deney yaptı. Ama, buzun nereden ve nasıl geldiği bir sır olarak kaldı. Acaba, gökten düşen buzu incelemeye yetkili kişinin başına gökten buz düşmesi, bir rastlantı mıydı? Bilinemez. Bilinebilecek bir şey varsa, o da şu: Evrenin büyük şakacısı, insanlara bazen hoş, bazen de nahoş şakalar yapıyor.

Fiziki yasalara aykırı

Evet, dünyamızda çok kesin fiziki yasalar var. Ama aynı dünya, aklın yasalarına uygun olmaktan ne kadar uzak! Evet, yerçekimi var. Fakat, levitasyon durumu, bu yasaya açıkça meydan okuyor (Bkz. sayfa 74). Gökten sadece kar ve yağmur yağar. Bir de kuşların istenmeyen pislikleri... Sadece bu kadar mı? Keep Hatch (Folluğu Hazırla) adındaki okula gökten yumurta yağmasına ne demeli? Evet, hayat sözümona akılcı kurallarla kuşatılmış, ama böylesi örneklerle karşılaşınca, evrenin büyük şakacısına inanmamak elde mi?

Geleceğe sıçrayanlar

İnsanlar bazen anlaşılması güç, garip olaylar yaşıyorlar. Örneğin insan "şimdiyi" yaşarken kendini birden "gelecekte" bulabiliyor. Araştırmacılar bu tür zaman kaymalarının herkesin başına gelebileceğini belirtiyorlar. Aşağıdaki yazıda böyle olaylar inceleniyor.

ZAMAN KAYMASI denilen anlaşılmaz olayla birçok araştırmacı ilgileniyor. Bu araştırmacılara göre, şimdiki zaman, birdenbire geçmişte yaşanmış farklı bir zaman dilimine açılabiliyor. Aynı işleyişle, gelecekteki bir zaman dilimine de açılabiliyor. Bunun yaşanmış birçok örneği var. Bu olaylar kayıtlara geçirilip dosyalanıyor. Ancak bunların arasında zaman kaymasıyla bağıntısı pek zayıf olan olayların da yer alması, araştırmacıları yanıltabiliyor.

Efsanevi kâhine Mother Shipton (Shipton Ana), 1488'de Yorkshire-Knaresborough'ta bir mağarada doğdu. Kısa sürede olacak olayları önceden bilen iyi bir kâhine olarak ün kazandı (üstte).

Geleceği görüyorlar

Geleceğe yönelik zaman kaymalarını yaşayan kişilerde bu olay, bir tedirginliğe yol açıyor. Bu tür olaylarda insanlar, uyku sırasında rüya kanalıyla gelecekteki bir olayı önceden görebiliyorlar. Ya da uyanıkken, sonradan olacak bir olayı ses ve görüntüyle önceden yaşıyorlar. Bazı örneklerde sadece ses ya da görüntüye rastlanıyor. Böylece kehanet olayları için iki kategori söz konusu oluyor: Uyurken görülen haberci rüyalar ve uyanıkken yaşanan kehanet olayları.

Haberci rüyalarda aynı rüyanın sık sık tekrarlandığı görülebiliyor. Ancak, tek rüyalar daha yaygın. Bazı kehanetler çok önemsiz, sıradan bir olayı bildirebiliyorlar. Ancak bazıları da büyük felaketleri önceden haber veriyorlar. Felaket olaylarının kehanet edilmeleri, diğerlerine oranla bir öncelik taşımıyor. Sıradan olayların kehanet edilmeleriyle hemen hemen aynı oranda dağılıyorlar.

Araştırmacılar bu olayları, insanın doğuşuyla getirdiği önsel bir bilginin sonucu olarak değerlendirip geçemiyorlar. Henüz bunların işleyişi çözülemedi. İşte bu olayları yaşayan insanların tedirginliği buradan kaynaklanıyor.

Eski dolap ve valiz

Basit bir olayın kehanet edilmesine örnek olarak, İngiltere-Cheshire'lı Bayan **Xenia Stafford**'un yaşadıkları verilebilir.

Xenia, 1948 Haziran'ında şöyle bir rüya gördü: Yanındaki bir dolaptan elbiselerini alıp eski bir valize yerleştiriyordu. Şöyle diyordu: *"Ne dolaptan aldığım elbiseler benimdi, ne de valiz... Hayatta onları hiç görmemiştim."*

Sonbahar geldiğinde Xenia'nın, öğrenim için Manchester Üniversitesi'ne gitmesi gerekiyordu. Bu yüzden yeni giysilere ve bir valize ihtiyacı vardı. Eylül'de amcası Xenia'ya 'kayıp mallar satışı'ndan elden düşme bir valiz aldı. Annesi de kızına yeni giysiler hazırladı. Sonunda, Xenia, kalacağı kız öğrenci yurduna doğru yola çıktı. Vardığında, oda arkadaşının çoktan en iyi yatağı ve dolabı kapmış olduğunu gördü. Kendisine eski bir dolap kalmıştı.

Rüyadaki an...

İlk sömestrin ortalarına doğru Xenia, bir gün dolabını ve valizini düzeltmek istedi. Daha bu işe başlar başlamaz, 6 ay önceki rüyasını hatırladı. Bu elbiseler, bu valiz ve bu eski dolap, daha önce rüyasında gördüğü eşyalardı. Aylar önce kendisini o andaki haliyle

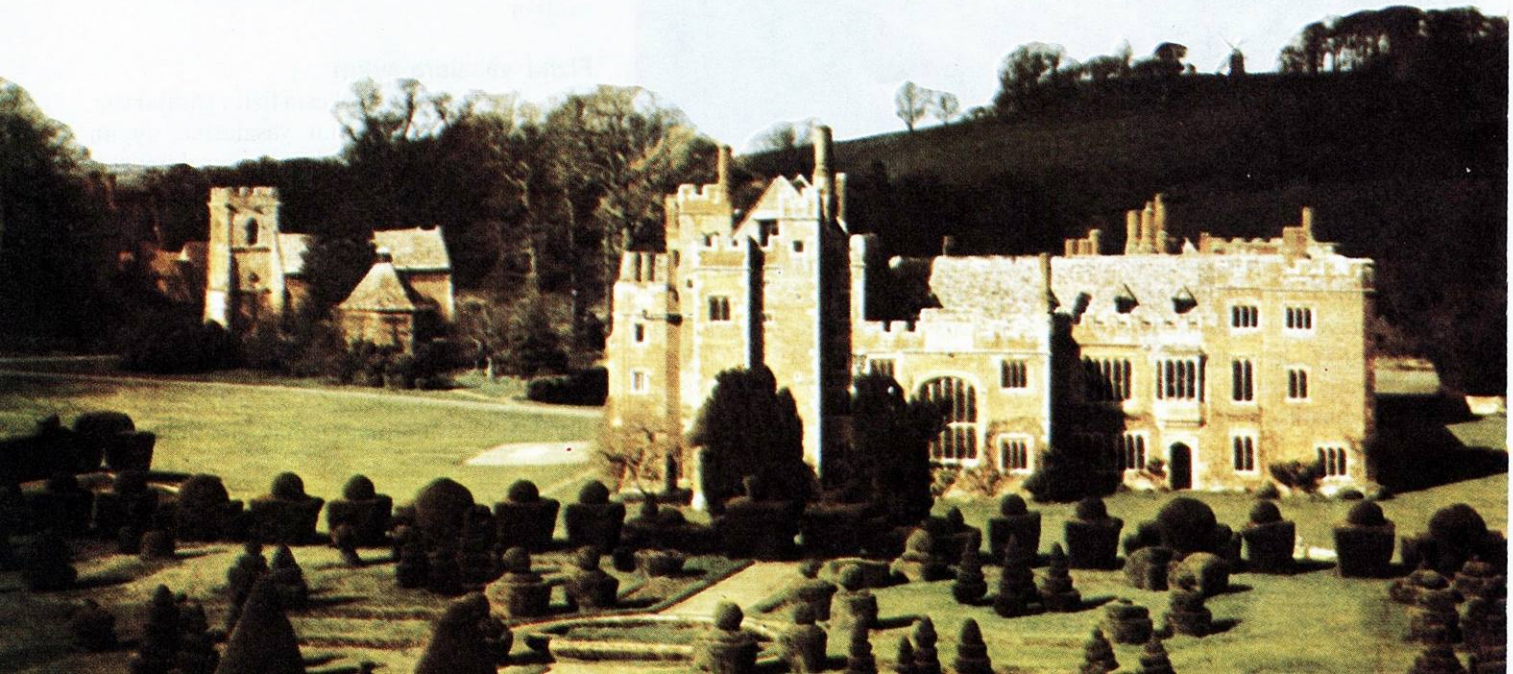

İngiltere Warwickshire'daki Compton Winyates'in evi. Bu güzel bina 20 yıl boyunca onu daha önce hiç görmemiş bir kadının rüyalarına girdi (altta).

görmüştü. Üstelik rüyasındaki en ufak ayrıntılar bile gerçeğe tıpatıp uyuyordu.

Merdivenlerdeki kadın

Yine önemsiz bir olayı bildiren bir haberci rüya da Bayan **M. Bussell** tarafından görüldü. M. Bussell, ayaküstü uğranılıp bir-iki kadeh içilen bir meyhane olan "Gray'in Yeri"nde çalışıyordu. Stockwell'deki evinden Chancery Lane'deki işyerine gitmek için düzenli olarak hep metroyu kullanırdı. Bir gece sabaha karşı şöyle bir rüya gördü: Her zamanki gibi metro istasyonunun merdivenlerini çıkıyordu. Birden gözü sol taraftaki iniş merdivenlerine kayıverdi. Orta yaşlı, bacağı sakat bir kadın, yavaşça ve tutunarak merdivenleri inmeye çalışıyordu. Bacağı yüzünden, düşmemek için çok çaba harcıyordu. Bayan M. Bussell, tam o sırada uyandı. Rüyasının anlamsızlığı canını sıkmıştı.

Aynen yaşanıyor

Bayan M. Bussell, sabah kalkınca rüyasını unuttu, gitti. Yine her zamanki gibi işine gitmek için metro istasyonuna yöneldi. Çıkış merdivenini tırmanırken gözü soldaki iniş merdivenine kaydı. Orta yaşlı bir kadın, sakat bacağını sürükleyerek, güçlükle merdivenleri inmeye çalışıyordu. Donakaldı. Merdivenlerdeki kadın rüyasındaki kadının ta kendisiydi.

Bayan M. Bussell, o kadını hayatında hiç görmemişti. Bir daha daha da hiç görmedi. Bu rüya sadece, bir olayı yaşanmasından birkaç saat önce haber veriyordu. Bu herhangi bir sona bağlanamayacak bir olaydır. Ona yüklenebilecek bir anlam yoktur. Buna gerek de yoktur. Olay, basit bir önceden görme olayıdır.

Rüyadaki mekânlar

İnsanların herhangi bir zamanda rüyalarında belli birtakım mekânlar görmeleri, sık rastlanan bir olaydır. Bu mekânlarla sonradan gerçek yaşamda karşılaşılırsa bu bir kehanet olayı olarak yorumlanabilir. Fakat bu her zaman geçerli değildir. Çünkü bilinç, uyanıkken görülen bazı sahneleri bilinçaltına kaydeder. Bu sahneler daha sonraları herhangi bir zamanda, rüyada ortaya çıkabilir. Bu tip bir rüyanın ardından, söz konusu yerle karşılaşıldığında da bu bir kehanet olayı sanılır.

Mekânlarla ilgili rüyalar çoğunlukla bir kereyle kalmazlar. Aynı yer, aynı şekilde defalarca görülür.

20 yıldır aynı rüya

Bir İngiliz kadın, çocukluğundan bu yana, rüyasında tüm ayrıntılarıyla çok güzel bir bina görüyordu. Bina, Tudor tarzında inşa edilmiş bir malikâne idi. Şehir dışında, kare şeklinde bir alanda kuruluydu. Bahçesi özel biçimde budanmış küçük ağaçlarla çevrili idi. Bunlar özellikle düzenli bir şekilde dikilmiş, doğal bir sınır oluşturuyorlardı. Bu rüya 20 yıl boyunca her yıl tekrarlandı. Günün birinde kadın Warwickshire yakınlarındaki Leamington Spa'ya bir süre kalmaya gitti. Orada bir tesadüf sonucu **Compton Winyates** adlı birinin evini ziyaret etti ve 20 yıl boyunca rüyasında gördüğü evle karşılaştı. Kadının evle en ufak bir bağlantısı olmadığı halde, 20 yıl boyunca niye orayı rüyasında gördüğü anlaşılır gibi değil. Belki de bu tip normalötesi olaylar sanılanın çok ötesinde bir anlam taşıyorlar. Bazı böylesi garip olaylar hemen kabul edilebilecek şekilde bir açık seçikliğe sahipler, bazıları da değiller.

Gelecekten akseden sesler, Londra Kulesi'ni ziyareti sırasında Tessa G. tarafından duyuldu. Arkadaşı hiçbir şey duymasa da Tessa canhıraş çocuk çığlıkları ve bağrışmaları duyduğunu şiddetle savundu. O zamanlar, seslerin Kule'nin acılı geçmişinden geldiğini düşündü. Tessa'nın yaşadığı bu olaydan 4 ay sonra, 17 Temmuz 1974'te, Kule'de teröristlerce yerleştirilmiş bir bomba patladı. 33 kişi ağır yaralandı. Çoğunluğu küçük çocuklardı. Polis ve itfaiye birlikleri hasar tespiti yaparken, kurbanlara ilk yardımı gönüllü olarak görevli bekçiler yaptılar. Tessa haberi gazeteden okuduğunda aylar önce duyduğu seslerin o olayda yaralanmış çocuklara ait olduğuna emin oldu (üstte ve sağda).

Kehanet ve önsezi ayrımı

Uyanıkken kehanet etme olaylarının, haberci rüyalardan hem daha yaygın, hem de daha ileri bir aşama olduğu belirtiliyor. Bu tür kehanet olayları, hemen daima kendiliğinden ve olayın yaşanmasından kısa bir süre önce gerçekleşiyor. Bu durum büyük olaylardan çok küçük olaylara ilişkin olduğundan bir önsezi yeteneği yerine kehanet olayı olarak değerlendiriliyor. Ancak, büyük olaylar kehanet edildiği zaman, kesin ve hatasız oluyorlar.Yalnız, bir olay, kehanet edildikten birkaç saat ya da birkaç gün sonra gerçekleşiyor. Oysa önsezide bu zaman süresi, haftalar ya da aylar sonrasına varabiliyor.

Gelecekten akseden çığlıklar

Birminghamlı Bayan **Tessa G**'nin yaşadığı şu olay, kehanet olayları içinde en dikkat çekici

olanı. Tessa, 20 Nisan 1974'te arkadaşı Bayan **Hodgskin**'le Londra'ya geldi. Londra'nın tarihi yerlerini ve bu arada Londra Kulesi'ni gezmek istiyorlardı. Kule, Kraliyet saltanatıyla, birçok kanlı olayla ve acıyla yoğrulmuş geçmişinden ötürü ilgilerini çekiyordu. İki arkadaş kendileri gibi bir grup turistle birlikte, silahların sergilendiği kısmı gezerken, bir ara hava almak istediler. Dışarıya çıkan merdivenleri tırmandıkları sırada Tessa birden dönüp birtakım çocuk çığlıkları duyduğunu söyledi. Fakat Bayan Hodgskin olağandışı hiçbir şey duymamıştı. Tessa ısrarla acılı çocuk çığlıkları ve ağlamalar duyduğunu iddia etti. İkisi de birbirlerinden şüpheye düştüler. Fakat Tessa, açık seçik, ağlayan çocuk sesleri duyduğu konusunda ısrar ediyordu. Bir yandan da bu seslerden tedirgin olmuştu. Sonra, dışarıya çıkıp birer çay içtiler ve olayı unuttular.

Birkaç ay sonra, 17 Temmuz 1974'te, Kule'nin silahların sergilendiği kısmında, teröristlerce yerleştirilmiş bir bomba patladı. Birçok kişi öldü. Çok sayıda kişi de ağır yaralandı. Ağır yaralıların büyük çoğunluğunu çocuklar oluşturuyordu.

Tessa G.'nin duyduğu neydi? Bu acılı çığlıklar Kule'nin kanlı geçmişinden mi yansıyordu? Yoksak birkaç ay sonra yaşanacak bir felaketin çığlıkları mıydı? Bu örnekte dikkati çeken nokta, kehanetin görsel malzeme olmaksızın işitsel malzemeye dayanmasıdır.

Kaybolan çamaşırhane

Zaman kayması konusuyla ilgili olarak BBC Televizyonu'nca iki TV dizisi hazırlandı. Bu diziler, izleyicilerden yollanan; kendi deneyimlerini anlattıkları bir mektup yağmuruna sebep oldu. Bunlar içinde İngiltere'nin Norfolk bölgesinde bir öğretmenin yaşadığı olay çok ilginçtir.

Norfolklu öğretmen, bir akşamüzeri eve dönerken evinin yakınlarında bir çamaşırhane gördü. Burada genel makinelerle para karşılığında çamaşır yıkanıyor, ütüleniyordu. O akşam eve döndüğünde karısına bundan söz etti. Karısı, ertesi gün oraya çamaşır götürdü. Fakat kocasının tarif ettiği yerde çamaşırhane değil, toz ve molozlor içinde, henüz işçilerin çalıştığı bir inşaat vardı. Oysa kocası birkaç saat önce, orada çalışır durumda bir çamaşırhane görmüştü. Bu olay bir buçuk ay sonra gerçekleşti ve o bina çamaşırhane olarak hizmete açıldı. Norfolklu öğretmen, onun bitmiş halini haftalar önceden görmüştü.

Bu tür bir olayın, insan beyninin özel bir işleyişinden kaynaklandığı söylenebilir. Belki de beyin, gelecekten gelen bilgiyi bir transformatör gibi alıp işliyor ve bir yorumcu gibi insanın duygularına sunuyor.

Yaralı askerin mesajı

Kehanet edilen olay, her zaman onu kehanet eden kişiyle ilgili olmayabiliyor. Örneğin,

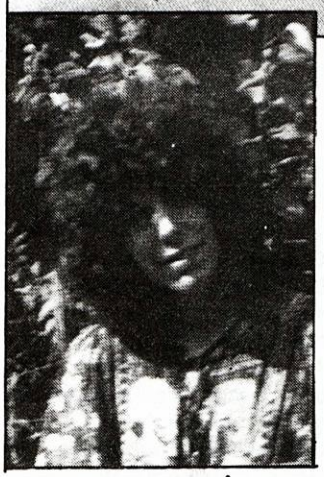

Olympia'da açılmış İdeal Ev Sergisi'nde, 27 Mart 1976' da patlayan bombadan sonra yaralılar acil servis görevlilerince taşındılar (en üstte).

Doğu Anglia'lı medyum Maureen Baker, Olympia'daki bomba felaketini aylarca önce kehanet etmişti. M. Baker, günlük gazetelerdeki ilanların arasında, bomba olayını açık seçik haber veren 2 ilan gördü. Sergi açıldığında, patlamanın çok yaklaştığını hissetti ve bir meslektaşını oraya gitmemesi için uyardı. Patlamadan bir gün önce bombanın bir çöp kutusuna yerleştirildiğini gördü ve patlamadan sonraki çığlıkları duydu. Olay aynen gerçekleşti. TV'den verilen haber filmini izlediğinde tüm ayrıntıların aynı olduğunu gördü (üstte).

Bourne Endli Bayan E. H.'nin kuzeni olan genç kızın yaşadığı olay da bu türdendi.

1939'dan önce Bayan E. H.'nin kuzeni, kendi kız arkadaşlarından birinin sevgilisi olan bir delikanlıyı uzaktan tanıyordu. Savaş patladığında bu delikanlı, Kraliyet Hava Kuvvetleri'ne katıldı ve kısa süre sonra aktif göreve getirildi. Birkaç ay sonra genç kız bir rüya gördü. Fakat uyumuyordu. Ve bunun bilincindeydi. Gözünün önünde gayet net bir sahne belirdi: Arkadaşının sevgilisi bir sal üzerinde yatıyordu. Ölmek üzereydi. Genç kıza iki gündür yaralı olduğunu ve bu salda süründüğünü söyledi. Bu mesajı kız kardeşine iletmesini rica etti. Birkaç gün sonra kız, Londra'da delikanlıya rastladı. Gördüğü halin aksine, delikanlı son derece iyi ve sağlıklıydı. Bunun üzerine kız rahatladı. Yaşadığı olayı kötü bir rüya olarak yorumladı.

Yıllar sonra gerçekleşen kehanet

Aradan iki yıl geçti. Genç kız bir sabah gazetede delikanlının ölüm haberine rastladı. Aynen iki yıl önce kızın gözünde beliren görüntüdeki gibi, delikanlı bir sal üzerinde ölü bulunmuştu. Ayrıca orada epeyce kaldığı anlaşılmıştı. Genç kız, bunun üzerine yaptığı bir araştırma sonucu, delikanlının gerçekten de bir kız kardeşi olduğunu; ancak bir süre önce öldüğünü öğrendi. Bu kadar uzun vadeli bir kehanette bulunmak etkileyici bir durumdur.

Kehanet olayları hemen hemen insanlık tarihi kadar uzun bir geçmişe sahip. Tarih boyunca da kâhinler sadece kendi ülkelerinde değil, dünya çapında daima saygı gördüler ve el üstünde tutuldular. Derin ve kesin görüşleriyle, tarih boyunca ileride bekleyen tehlikeleri bildirdiler.

Kehanet olayları günümüzde de yaşanıyor. Bu insan kontrolü altında bir güç gibi görünmüyor. Belki de insanlar bir gün onu kontrol etmeyi öğrenebilecekler...

Zaman kaymasına sebep olan özel bir mekanizma mı var? Sayfa 822'de.

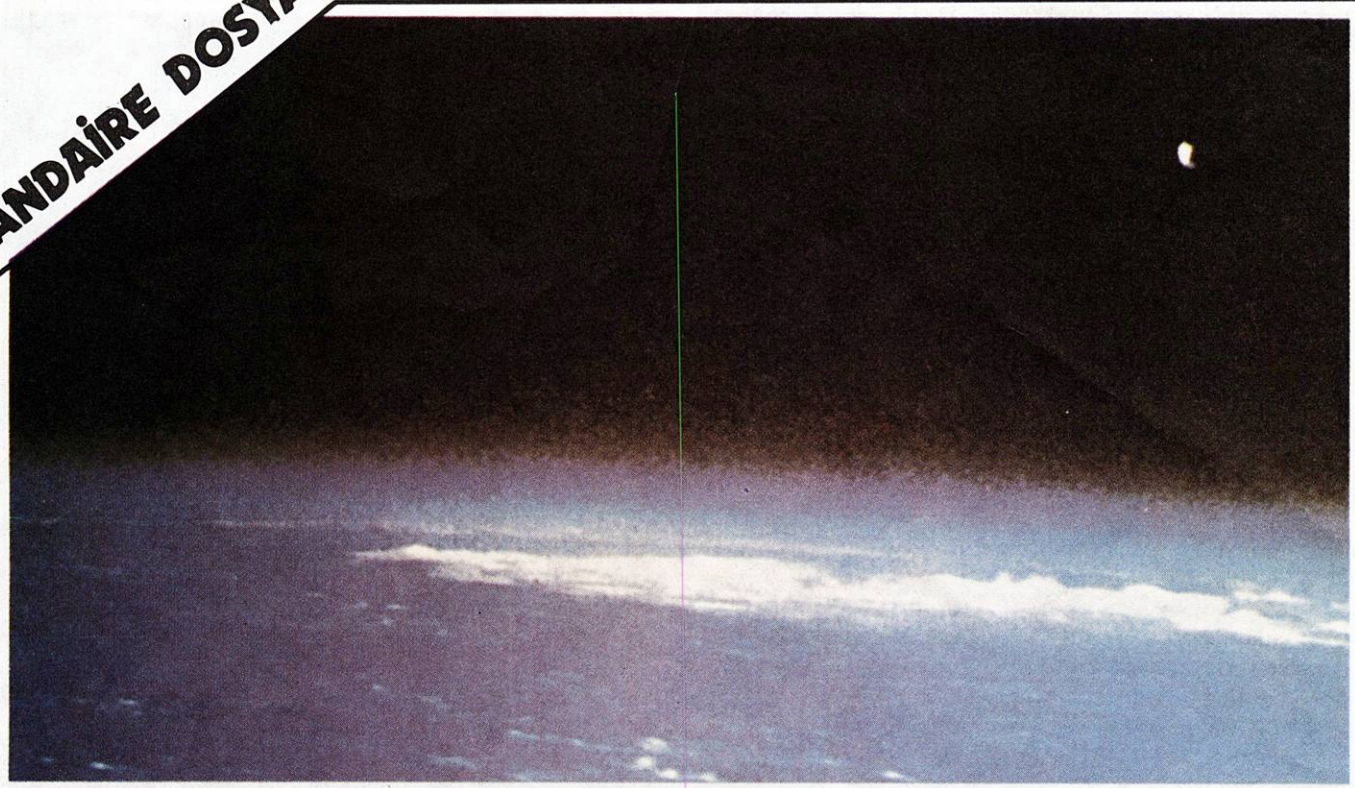

Dünyanın yüzeyinin bir görüntüsü. Ufukta atmosfer mavi mavi parlıyor. Bulut oluşumları ve küçük yuvarlak bir uçandaire (üstte) görülüyor. Fotoğraf, astronot **M. Scott Carpenter** tarafından Aurora 7'den dünyanın 1600 km üzerinde çekildi. Bu fotoğrafın NASA uzay kapsüllerinin sık sık uçandaireler tarafından izlendiği dedikodularını kanıtlar nitelikte olduğu iddia ediliyor. Aslında, bu kapsülü izleyen cisim bir IFO'dur (Tanınan Uçan Cisim). Bir meteoroloji balonu kapsülün arkasında yedekte çekildiğinden, resimde uçandaire gibi görünmüyordu.

Bir sinema filminden iki kare görülüyor. Film, İngiltere'nin Stonehenge yöresinde, **John Flattley** ve bir arkadaşının ailelerinin gördüğü tanımlanamayan ışıklara aittir. Film 18 Ekim 1977'de çekildi. Işıklar bazen bir tek, bazen de yedi-sekiz adet olarak gözlemlendi. Bu olaya yakınlardaki bir askeri üsteki ışıkların neden olduğu iddia edildi. Daha başkaları da bunların askeri işaret fişekleri olabileceğini öne sürdüler. Ama tanıklar bu ifadelere karşı çıktılar. Acaba bu işte ordunun mu parmağı vardı? (solda ve altta).

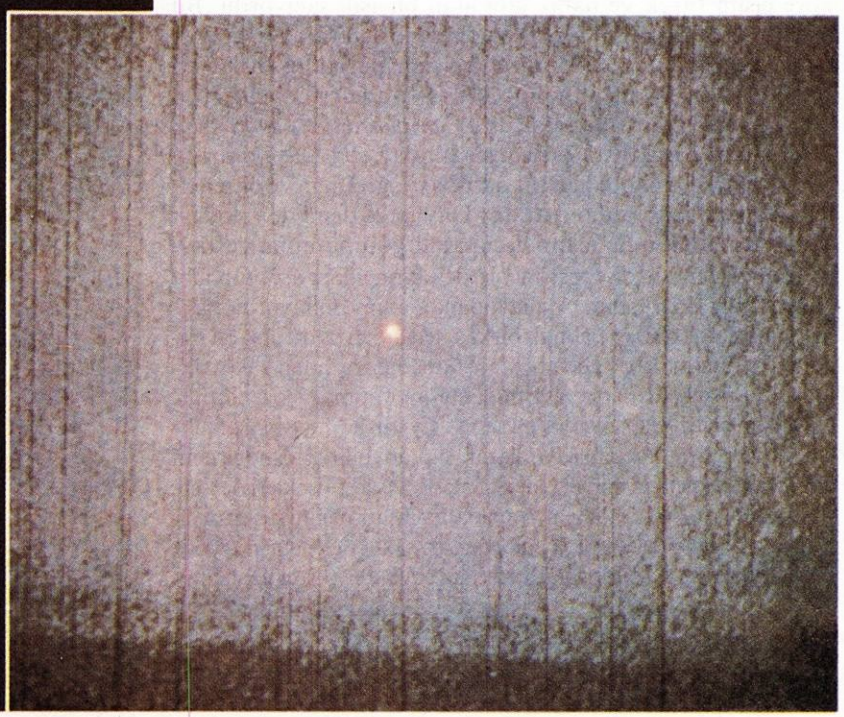

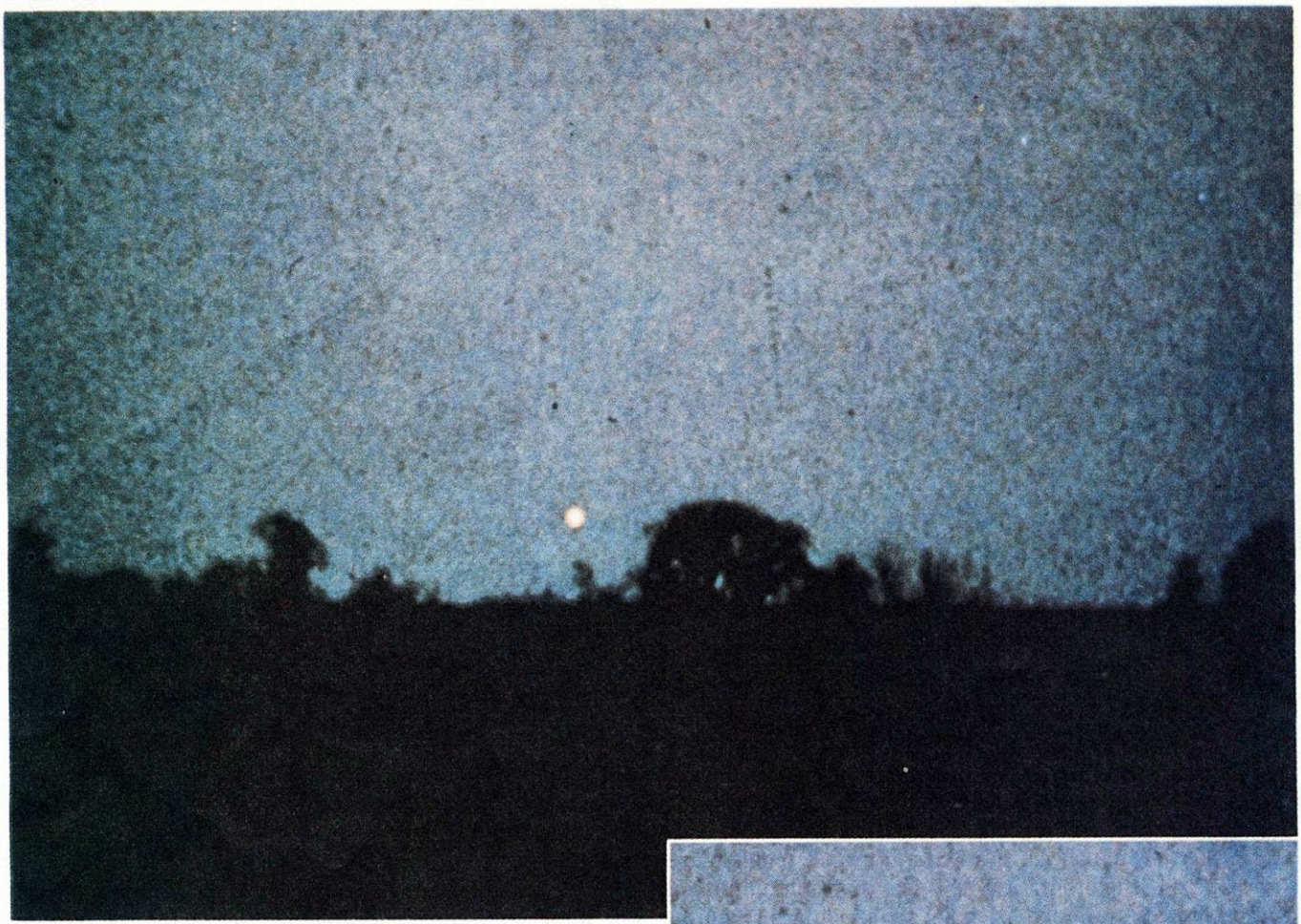

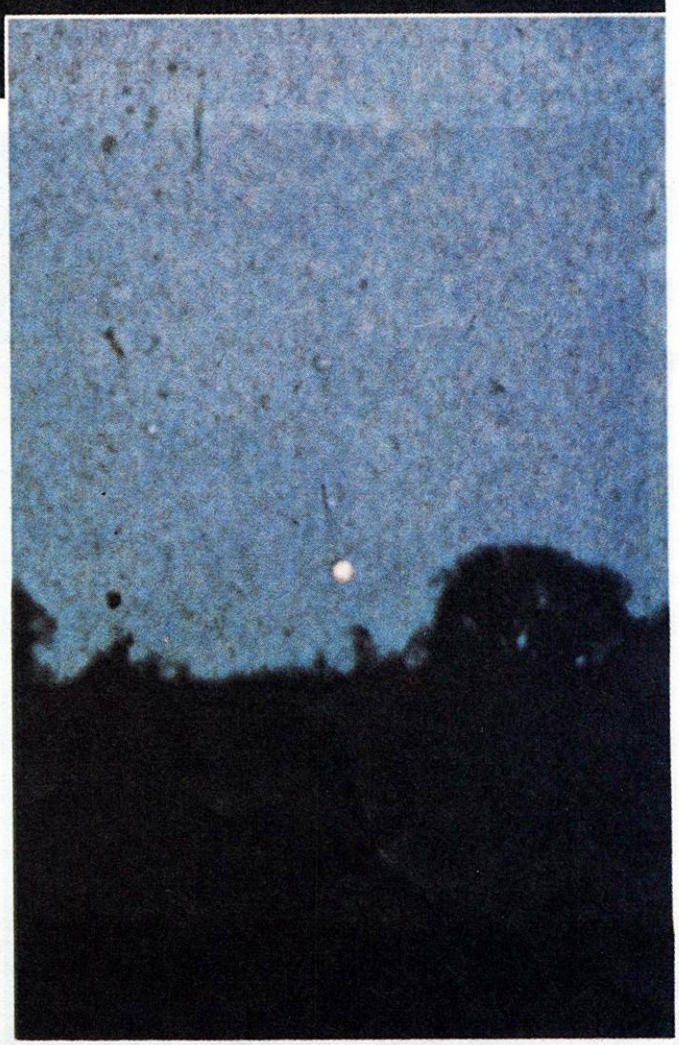

11 Ocak 1973 sabahı Bay **Peter Day**, bir uçandaireyi filme almayı başardı. Thame ve Aylesbury arasındaki (İngiltere) Cuddington yakınlarında bir yolda otomobiliyle gidiyordu. Uçandaireyi bir dakika kadar izledi. Sonra arabasını bir kenara çekti ve içinde 8 mm'lik film bulunan kamerasıyla cismi filme aldı. Cisim ağaçların arkasından çıktı ve yere paralel olarak soldan sağa doğru alçaktan uçtu. Peter Day'e göre cisim titrek ve nabız gibi atan bir ışık saçıyordu. Bu özellik art arda iki film karesinde oldukça belirgindir. Görüldüğü gibi, bu iki fotoğrafta cismin parlaklığı farklıdır. Cismin 15 sn. kadar filmini çekti. O sırada cisim ağaçların olduğu yere doğru yöneldi. *"Bir an buradaydı, sonra yok oldu"* diyor Bay Day. Gözlem sırasında Peter Day yalnızdı. Ancak birkaç mil ötedeki bir okuldaki öğretmen ve öğrenciler de bu olayı doğruladılar. Bay Day'in gözlemiyle yaklaşık aynı saatte onlar da uçandairenin ani görünümünü ve kayboluşunu izlemişlerdi. Öğretmenlerden birine göre üstü top gibi olan cismin altı düzdür. Aynı zamanda cisim dönüyordu da.

Uçandaireleri filme almak birkaç nedenden ötürü çok önemlidir: Tanıkların hayal gücü böylece tamamen ortadan kalkmaktadır. Hareket eden bir cismin sahtesini yapmak çok zordur. Cismin ve ağaçların, evlerin, güneşin ve yıldızların nispi uzaklıkları bir fotoğraftan daha iyi olarak saptanabilir. Uçandairenin davranışları, uçağın ışıkları, helikopterler, işaret fişekleriyle karşılaştırılabilir. Bu tür olayların açıklamaları, örneğin kuş sürüsü, Venüs gezegeni, meteoroloji balonları, bu şekilde elenebilir. Ayrıca filmler kare kare dondurularak analiz edilebilir (üstte ve sağda).

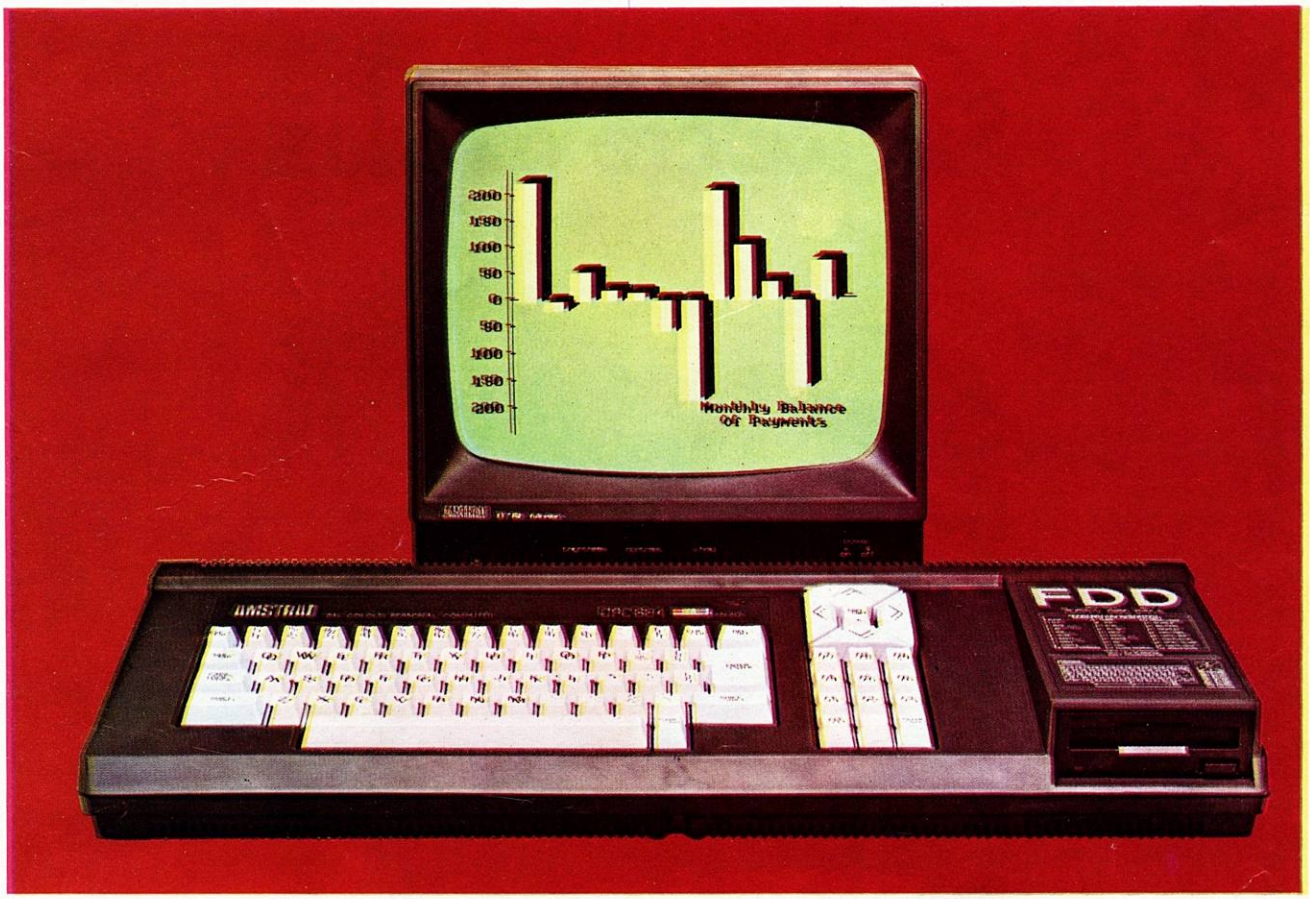

YENİ AMSTRAD DİSKLİ!

EV BİLGİSAYARI FİYATINA TAM PROFESYONEL İŞ BİLGİSAYARI

Avrupa piyasasının 1 numaralı ismi Amstrad'dan yepyeni bir bilgisayar: Amstrad CPC 664. Kendi disk ve monitörü ile bağlantı gerektirmeyen, kullanıma hazır bir sistem. Tüm bu olanaklar ev bilgisayarı fiyatına yalnızca Amstrad'da:

- CP/M işletim sistemi,
- Pascal, Forth, Basic, C ve Logo program dilleri kullanma imkanı,
- Profesyonel iş kullanımında sürat ve kolaylık sağlayan **2X170 KAPASİTELİ 3 INCH FLOPPY DİSKET**
- Üstün hafıza kapasitesi (64 K)
- 8160 K Byte'a yükselme imkanı
- Kolay klavye (profesyonel Q klavye+ sayısal klavye) ve fonksiyon tuşları
- Yeşil ve renkli (27 renk) monitörü
- Üstün netlikte görüntüsü
- 7 oktav, 3 kanal ve her türlü ses efekti
- 240 adede kadar 16 K Byte'lık ROM eklenebilme özelliği
- Centronics yazıcı ve joystick ara birimi
- İş ve eğitim alanlarında sonsuz program çeşitleri ile Ekakomp'ta.

Amstrad'ı ve üstün çevre elemanları serisini, en etkin teknik servisi, bilgisayarda güvenebileceğiniz tecrübe ve garantiyi size yalnız Ekakomp sağlayacaktır.

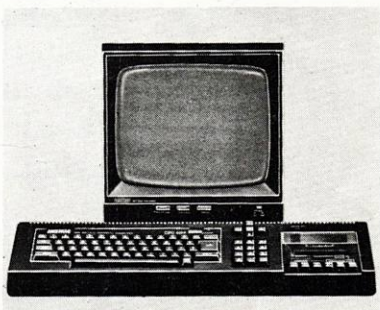

AMSTRAD CPC 464
EV/İŞ BİLGİSAYARI

Bilgisayarda yeni bir neslin öncüsü. Kendi özel teyp ve monitörü, çok yönlü kullanımı, üstün genişleme özellikleri ve yeni eğitim programları ile ciddi kullanımlara hitap edebilecek ilk ev bilgisayarı.

EKAKOMP

AMSTRAD'ın Türkiye'de tek yetkili temsilcisidir.

EKAKOMP BİLGİSAYAR SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
BÜYÜKDERE CAD. AYAZAĞA ASFALTI 3. YOL. 35 AYAZAĞA-İSTANBUL TEL: 176 26 60 (3 HAT) TLX: 31050 EKAT TR

VICHY

Sivilcelere paydos...

Kesin tedavi...
Yıllar süren laboratuvar araştırmaları sonucu formüle edilen Normaderm, serisi yağlı, sivilceli veya siyah noktalı yüz ciltlerine kısa sürede ve sağlıklı bir çözüm getirir.

Normaderm Aplikator
Normaderm Solusyon
Normaderm Krem

Normaderm de VICHY

* Normaderm, dünyaca ünlü VICHY Dermotoloji Enstitüsü laboratuvarlarının ürünüdür.

Türkiye Mümessili: Diamantştayn-Hagerty Mamulleri San. ve Tic. 144 90 73
Genel Dağıtım: SERTAŞ TİC. VE SAN. A.Ş. 141 16 58-146 97 42
Ergenekon Cad. No: 100 Kat: 3 Feriköy-İstanbul